

Sezgin, Kıratlıoğlu ve
İslamoğlu hakkındaki
gensorular sırada

Muhalefet, Meclisi
227 milletvekili ile açtı

Erkmen hakkındaki güvenoylaması

Yarın

Türk-İş Yönetim
Kurulu toplandı

Denizci
hükümetin grev
ertelemelerine
karşı çıktı

TIKP, asgari ücretin
net 15 bin olmasını istedi

ANKARA (ÖZEL)
TÜRK-İŞ Yönetim Kurulunun üç gün sürecek olan toplantısında açış konuşması yapan Genel Başkan İbrahim Denizci, Parlatmentonun oy avcılarının tuzağı haline getirildiğini, çalışmaz durumda bulunduğunu belirterek, "TBMM'yi çalışmaz duruma sokan siyasi entrikacılar millete şikayet ediyorum" dedi.

Başta Demirel olmak üzere, hükümetin işçi sorunlarına sırt çevirdiğini de belirten Türk-İş Başkanı, Başbakanın verdiği sözlerden hiç birinde durmadığını kaydetti. Grev ertelemelerine de karşı çıkan Denizci, "Hele kamu kesiminde devletin greve karşı lükavet ilanını asla benimsemiyoruz ve affetmiyoruz" dedi.

İşsizlik konusunda değinen Türk-İş Başkanı, şöyle konuştu: "Kalkınma hızındaki düşüşün vebalı alın terindeki iki kurusu sıkıp milli geliri 10 kuruş gerileten iş bilmez bürokrat kadroların, dolayısıyla siyasi karar organlarımızdır."

"Muhalefete de çatan İbrahim Denizci, "Ülke yönetimine talip olanlar ve onları denetlemekle yükümlü muhalefet grupları, umursamadıkları milli konuların ağırlığı kadar, millet tarafından hafife alındıklarını unutmamalıdır" dedi.

Türk-İş Yönetim Kurulunda asgari ücret konusunun da ele alınması bekleniyor.

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

BAŞYAZI

Milli Düzeyde
Politika

Doğu Perinçek

Değerli bir profesör dostumuz geçende bana "Siz milli düzeyde politika yapıyorsunuz" dedi. Türkiye İşçi Köylü Partisini diğer soldan ayrıran çok önemli bir özelliği, üç sözcük ile çok güzel özetlemiş oldu.

Ülkemizde CHP'nin dışındaki "sol", işçi sınıfının ve diğer emekçilerin sanıyorum, yüzde beş kadarını safına kazanmıştır. İşçi sınıfının ve tüm emekçilerin yüzde 95'i bugün reformcu ve liberalinden faşistene kadar çeşitli burjuva ve toprakçısı partilerin etkisi altındadır. Kimisi AP'lidir, kimisi CHP'lidir, kimisi MSP'li, kimisi de MHP'lidir. Emekçi halkın yüzde beşi ile devrim olmaz. Yalnız Alevi ve yalnız Kürtlere dayanarak da devrim olmaz. Türkiye'de kendine "sol" diyen örgüt ve grupların hepsi, bugün emekçilerin küçük bir azınlığı ile Alevi mezhebinin ve Kürtlerin içinde sıkışık kalmıştır. Bunun ne-

(Devamı S. 6 Sü. 1'de)

MSP, verdiği sürenin
sona ermesine
rağmen hala
erken seçimden
söz ediyor

ANKARA (ÖZEL)
MSP'nin Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen hakkındaki gensoru önergesini görüşmek üzere önceki gün Meclis'te çoğunluk sağlamayı başarmayıp 225'te kalan muhalefet partileri, dün iki milletvekili daha Meclise getirmeye beklemeden bütün gensoruların görüşme günlerini de tespit ettirdiler. Gene AP ile MHP'nin katılımına rağmen bu defa 227 üyenin Meclis'te bulunmasını sağlayan CHP ve MSP uyumlu bir çalışma ile, CHP'nin Maliye Bakanı İsmet Sezgin hakkında verdiği gensorunun bugün CHP'li Deniz Baykal ve arkadaşlarının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Esat Kıratlıoğlu hakkında verdiği gensorunun 9 Eylül Salı, gene CHP'nin Sağlık Bakanı Münif İslamoğlu hakkındaki gensorusunun 10 Eylül Çarşamba günü görüşülmesini karara bağladılar.

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

Dün de 15'in üzerinde
yurttaş hayatını kaybetti:
İstanbul'da ilköğretim
Müdürlüğü basıldı.

Bir müfettiş öldürüldü

OKMEYDANI'NDA BİR KAHVEHANEYİ BASARAK BİR KİŞİYİ ÖLDÜRÜP BİR KİŞİYİ DE YARALAYAN TERÖRİSTLER, KENDİLERİNE ENGEL OLMAK İSTEYEN BİR TRAFİK POLİSİNİ DE KATIETTİLER.

HABER MERKEZİ
B EYOĞLU ilköğretim Müdürlüğünü basan 3 terörist Zihni Güler adlı ilköğretim müfettişini öldürdüler, ilköğretim müdürü ve yardımcısını da ağır şekilde yaradılar.

KÜÇÜKÇEKMECE'DE
İKİ CESET DAHA BULUNDU
Küçükçekmece Tepeüstü'nde bir inşaatta tabanca ile öldürülmüş iki erkek cesedi bulundu.

Küçükçekmece Tepeüstü Cumhuriyet Mahallesi Yıldırım Caddesindeki bir inşaatta 8.30 sıralarında bulunan cesetlerden birinin inşaatın gece bekçisi İsmet Yılmaz'a ait olduğunu tespit eden Necdet Özbek adlı bir öteki cesedin ise Necdet Özbek adlı bir

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Kağıda yine zam geldi

Romanva'dan 10.000 ton
kağıt ithal edileceği
açıklandı

KOCAELİ(AA)
SEKA Genel Müdürlüğü 1 Eylül 1980 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere bazı kağıt türlerine yeni bir zam yaptı. Seka Genel Müdürlüğünden alınan bilgiye göre daha önce tonu 111 bin 500 liraya satılmakta olan beyaz pelur kağıdının tonu 150 bin liraya çıkarıldı. Ayrıca renkli ince pelur kağıdının tonuna da bir miktar zam yapıldı. Seka yetkilileri önümüzdeki günlerde bir kısım kağıt ve karton türlerine de zam yapılacağını, gazete kağıtlarının ise zam dışı tutulacağını bildirdi.

Bu arada piyasada darlığı görülen birinci hamur ebat ve bobin kağıt sıkıntısını gidermek için Romanya'dan 10 bin ton kağıt ithal edileceği açıklandı. Seka Genel Müdürlüğü bu konuda Kocaeli Sanayi ve Ticaret Odası Başkanlığına bir yazı göndererek ithali kararlaştırılan birinci hamur kağıt türünden en çok 60-70-100 ile 120 gramlık ebat ve bobin kağıt ihtiyacı olan kuruluş ve firmaların tespit edilmesini istedi.

iki idam mahkumu
kaçırmaktan
dolayı

ÜYD hakkında, Ankara Sıkıyönetim
Komutanlığı soruşturma açtı

ÜGD Hukuk Masası Başkanı Erdem Şenocak ve bazı
ÜYD yöneticileri tutuklandı

HABER MERKEZİ
ANKARA Mamak Cezaevinden iki idam mahkumu kaçırma olayını düzenlemekle dolaylı Ülkü Yolu Derneği hakkında soruşturma açıldı. Önceki gün yapılan duruşmada idam mahkumu kaçırılmaktan dolaylı hakkında soruşturma açılan ÜGD Hukuk Masası Başkanı Erdem Şenocak ile bazı ÜYD yöneticileri tutuklandı.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı.

İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanoglu'nun kaçırılışlarına bazı yöneticilerin katıldığı gün saptanmasından dolayı ÜYD hakkında soruşturma açtı. Soruşturmanın ÜYD'nin kapatılmasıyla sonuçlanacağı belirtildi.

ERDEM ŞENOCAK VE ÜYD YÖNETİCİLERİ
TUTUKLANDI
Balgat katliamı sanıklarından Mustafa Pehlivanoglu

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Viyana'da çalışan Borlu işçiler
Ali Yurtaslan'a sesleniyor

«Seninle sonuna
kadar dayanışma
içindeyiz»

BİZ Avusturya'nın Viyana şehrinde çalışan Borlu (Akcaören köyünden) işçileriz. Bir aya yakındır Aydınlık'ta yayınlanan hemşehrîmiz Ali Yurtaslan'ın itiraflarını dikkatle izledik ve izliyoruz. Sizlerin aracılığı ile yaptığımız cesur davranış şahsınızda kutlarız. Ayrıca Ali Yurtaslan'a da sesleniyoruz ve onunla davasında dayanışma içinde olduğumuzu duyurmak istiyoruz.

Sayın Ali Yurtaslan, Bor ve köylerinde bir halk deyimini kullanılır bilirsiniz: "Bor danasından öküç çıkmaz". Bu deyim yılların köylüler üzerinde verdiği bir tecrübenin sonucudur. Sen bu davranışınla bu deyim bozduğun. Gerçi sen Bahçelili'sin ama biz seni Borlu kabul ediyoruz ve itiraflarımızın Borlular da

zerinde etkili olmasını diliyoruz. Ülkemizde karanlık bulutların dolaştığı bir ortamda irki faşist ideolojinin kimlere yaradığını biz köylüler çoktan görmüştük. Emperyalizmin ülkemiz halklarını ektiği irki, bölücü faşist ideolojinin sömürücülerin cebini daha da doldurduğu açıktır. Halkın safına geçiş bizleri sevindirir. Niğde ve çevresinde özellikle Bor'da kümelenen cinayet çetelerinden köylüler bikiştir. Hatta Bor köylerinde Bor u ekonomik bir ambargoyla köşeye sıkıştırma fikri yaygınlaşmıştır. Bu yüzden biz Akcaörenliler olarak bu fikri yarı yarıya da olsa uyguladık. Faşistlerin halk üzerindeki baskı, terör ve sindirme eylemlerine karşı kendi gücümüzle durmak için bu

(Devamı S. 6 Sü. 7'de)

SEMİH SELVİDAL
(Eski TFİS Başkanı):

"Yayınım çok olumlu buluyorum. Anarşinin nereden kaynaklandığını tüm belgelerle açıklamakta olan Aydınlık gazetesinin bu yayını üzerine, yargı organlarımızın hemen MHP hakkında tahkikat açmaları gerekir. Bu yapılmadığı sürece anarşinin temelini inemezler."

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

İTİRAF
İçin ne diyorlar?

SİNAN ÇETİN (Yönetmen)

"Aydınlık gazetesinin gözlemlerinden operim. Yapılan yayın çok önemli. Yalnız faşizme karşı mücadeleyi salt MHP ile mücadele indirgemek gerekiyor."

Pehlivanoglu
cezaevinde
ülkücülerin
saldırısına uğradı

Mustafa Pehlivanoglu

● Cezaevinden kaçan diğer idam mahkumu İsa Armağan'ın MHP yanlısı kuruluşlarla teması geçmekten çekindiği öne sürüldü

ANKARA (ÖZEL)
Bir süre önce Kütahya'nın Cal köyünde yakalanan Balgat katliamı hükümlülerinden Mustafa Pehlivanoglu Mamak Askeri Cezaevinde ülkücülerin saldırısına uğradı. Mustafa Pehlivanoglu'nun çeşitli yerlerinden yaralandığı öğrenildi.

Mustafa Pehlivanoglu'nun saldırıdan sonra Askeri Savcılığa bir dilekçe ile başvurarak can güvenliğinin sağlanmasını istediği belirtiliyor.

Öte yandan Balgat katliamı hükümlülerinden İsa Armağan'ın ise cezaevinden kaçırıldıktan sonra MHP yanlısı kuruluşlardan kaçtığı ve bu kuruluşlarla ilişkisi geçmekten çekindiği bildirildi.

İsa Armağan'ın 3,5 milyonluk bir soyundan dolayı da Şevkat Çetin, Muhsin Yazıcıoğlu ve Abdullah Çatlı ile arası açık olduğu bildiriliyor. Bu arada Mustafa Pehlivanoglu verdiği ifade-sinde, İsa Armağan'ın çok yakın arkadaşı Haydar Şahin'in MHP'lilerce öldürülmesinin intikamını almak için "ÜGD başkanlarından Muhsin Yazıcıoğlu, Şevkat Çetin ve Abdullah Çatlı'yı öldürmek konusunda ant içtiğini" belirtti.

Öte yandan bir süre önce Niğde'de bulunan bir cesedin İsa Armağan'ın çok yakın arkadaşı Haydar Şahin'in katiline ait olabileceği ve cinayeti intikam almak için İsa Armağan'ın işlemiş olabileceği de söyleniyor.

Hergün gazetesi
kaldırıldığı taşı
yine ayağına
düşürdü

Yurtaslan'ın
akrabaları itiraf
yayınını olumlu
bulduklarını
belirttiler

HABER MERKEZİ
ALİ Yurtaslan'ın gazetesinde yayınlanan itirafından sonra Niğde'nin Bor ilçesinde kendileriyle görüştükümüz ağabeyi Mustafa Yurtaslan ve akrabaları "Açıklamaları olumlu karşıladıklarını" ve daha önce MHP'lilerin Yurtaslan'ın babasına baskı yaptıklarını belirttiler.

Hergün gazetesi iki gündür yaptığı yayında Yurtaslan'ın babasıyla görüştüklerini söyleyerek ağzından "Açıklamaları zorla yaptırıldığını, oğlunun hayatından endişe ettiğini, yayınlanan resimlerin oğluna benzemediğini" ileri sürmüştü.

Bahçeli nahiyesinde bulunan anne ve babası ile görüşmeye gidiğinden kendileri orada bulunmadı. Ancak kardeşi Mustafa Yurtaslan ve diğer akrabaları ile görüştük. Mustafa Yurtaslan bu a-

(Devamı S. 6 Sü. 4'te)

İçten geldiği gibi NİMET ARZIK

Polonya üzre III

Büyük baskı altında, özgür düşünceye değer verenlere ve özgür düşünce için, herşeyi göze alanlara, büyük saygım vardır.

Polonya'ya Jaki grev işçileri "evladı ayal var evde" demediler. Diyenler utansın... Utansın ama, herkes kahraman olamaz! Grev liderlerinin birinin altı çocuğu varmış...düşünün! Bu "evladı ayal" düşünme mi? var yargık çizgisine varmış olmak mı?...Doğuştan yetenek mi?... Yoksa çocukların doğduğuşu davranış mı?... Hepsi var içinde... En çok ne var? Bilmiyorum!

En umutsuz anlarda, Polonyalılar umutsuzluğun şovaleleri olmuşlardır. Onları tanıdığım kadar, böyledir... Hem bu kez umutsuz olamazlar!

—Neden onları o kadar iyi tanıyorsun ki?...
—Okurlarına hafif bir hesap vermek isterim. Anam o ülkedendi... Buradaki kabaklaşmış Polonez köyünden değil. Ruslara isyan eden Varşova'dan gençliğinde. Akrabalardan, hem de çok yakından 23 kurban verdim! Juzek, Fredk, Pomek, Elza, Maria, Julia, Yadviga, haysiyeti, haysiyetsiz bir yaşama yeğ tuttular ve onun için Alman işgalinin kesmedini Sovyetler kesti. Sovyetlerin kesmediğini Almanlar kesti.

Kısa hesabımı burada kesiyorum... Bunca kurban verdikten sonra, azıcık sözü sahibi olabirim elbette;

Gierek'in resmine bakıyorum, tpkı, bizde, yeni bir kabine iktidara gelince posta gibi yayımlanan, kabine üyelerine baktığım gibi... Sonra belki bir portresini yaparım biyografisini ayrıntılarıyla öğrendiğimde!

İşçiler, kocaman bir adam atacak kuşkusuz. Hem organize hem bilinçli hem de acı deneylerine deney katılmış... Hem de bir toplumun temel direkleri onlar, köylüler gibi...

Onlar zibidi inteligensia değil ki baskı rejimleri tarafından yokedilebilirler teker teker veya grup grup...

Kocaman bir adam atacak işçiler, maddeten ve de manen. Eee, manen de... Geçen kez, karşı tarafın liderlerini eyleme ölen arkadaşlarının anısına saygıya durdurmuşlardı. Bu kez Gierek'ten ölen arkadaşları için anıt istiyorlar...

Çığın vefatları da ülkesidir Polonya...
Ama sanmam ki Polonya işçisinin elde ettiğini ezici bo-vunduruğa koşulmuş olan diğer ülkeler elde etsin!.. Başkadır Polonya: Ezilmesinde de baş kaldırmada da... 40 milyondur sonra...

XXX

Sığmağa dönmüştük. Ağaçlara lar tepeden dürbünle uzaklara baktık. Duman görünüyordu, ormandan inmeye karar verdik.

Zakopanyan yoluna giden kavşağa vardık. Beş altı izciydik. Başımızda hem kalavuz hem kayakçı, Edward Dziadon vardı. Ön, dört dişi altıydı. Kayakta kırılmıştı nasıl kırılmışsa, Derin mavi gözlüydü.

Kavşakta anasının dağ evi vardı. Yazın ve kışın pansiyoner de kabul ederdi. Yıpranmış, buruşuklar içinde, hâlâ ince belli uzun boylu topuzlu bir köy kadınıydı.

6 çocuğu vardı: Karola, Edward, Helka, Aniela, Juzef, Andjey. Evin önündeki su çaylığı çatlatı akyıyordu, her zamanki gibi.

Oğlu Juzef'i askere almışlardı.

Ev iki kısımdı. Yatak odaları ayrı. Mutfak ayrı. Mutfağın verandasında güzel güzel köylü kızları, yüzlerine sarımsak bir şeyler sürüyorlardı. Bu bayan Dziadon'un önerisiymiş.

—Çirkin olun ki askerler sizleri çekici bulmasın...

Biraz sonra Alman askerleri damlayacaklardı, ormanların dört bir tarafından çıkıp.

Bazı genç kızlar yumurta sarısıyla çekiciliklerini bozmaya kıyamadılar. Her halde cehennemde bile kadın kadındır. Ama hepisi, hepimiz verandadan açılan kapak açılınca her basamakta karanlığı duya duya kilere indik. Bu kilerin bir tek hava deliği ve bin bir kokusu vardı.

Şmetane kokusu, süt güğümüne yağılmış, dağ çileği kokusu, orman çileği kokusu, mantar kokusu... Kuşkonmazlar demet demet yağılmıştı. Bir gün önce toplanmış kuşkusuz. Her tararı dıuydu.

Kızların usulları, yüzlerini palyaçoğa çeviren yumurtalardan bir kat daha sürüyorlardı yüzlerine. İyi ama kol kadar sarıyan vücutları yokedemezlerdi ki... ne o nikah halkası geçebilecek kadar ince belleri.

Ama Dziadon ona savaş görmüştü. Ona göre savaşta böyle hareket edilirdi. O kadar ve de bu kadar!...

Çizmeler verandayı inlekti. Azıcık sarardık. Azıcık yüreklerimiz daha hızlı vurarak bekledik.

Dışarda birkaç silah patladı. Sonra uzun ve gergin bir sessizlik çöktü. Kilerin kapağı açıldı. Dziadon ananın bin buruşuklu yüzü göründü.

—Çıkan dedi, şimdilik gittiler... Bizimkiler Nowi-Swiat-tan ötede savunma hattı kurmuş olacaklar.

Hâlâ Birinci Dünya Savaşıyla ilişkisini kesmemişti, Dziadon ana.

İLAN

1 - Müessesemizde mevcut hurda madde ve malzeme, üretim artıkları ve ham yün yağı (Lanolin) 16 Eylül 1980 Salı günü saat 10.00'da açık pazarlık suretiyle satılacaktır.

2 - Şartnamesi Müessesemiz Ticaret Müdürlüğünden, İstanbul'da Sümerbank Alım ve Satım Müessesesi Tedarik Dağıtım Müdürlüğünden, İzmir'de Konak Mağazasından temin edilebilir.

3 - Müessesemiz satış yapıp yapmamakta veya dileğine yapmaktas serbesttir.

SUMERBANK
MERİNOŞ YUNLU SANAYİ MÜESSESESİ
BURSA
(Basın: 20235-1157)

MERİNOŞ YETİŞTİRME ÇİFTLİĞİ MÜDÜRLÜĞÜNDEN

AKTARMA YA KONULAN MALIN CİNSİ	MİKTARI ADET	TAHMİNİ FİYATI	TUTARI
Kavak melez 214	500	400.-	200.000.
Kavak melez 455	510	400.-	204.000.

1) Yukarıda cins ve miktarı yazılı kavaklar yerinde dikili olarak satış çıkarılmıştır.
2) Satış 19/9/1980 cuma günü saat 15.00'de Merinos Yetiştirme Çiftliği lokalinde yapılacaktır.
3) Geçici teminat 19.910.- TL'sidir.
4) Bu satışa ilişkin şartname hergün mesai saatleri içerisinde Müdürlüğümüzde görülebilir.
5) Kurumumuz 2490 sayılı Yasaya tabi olmayıp ihaleyi bilmeye ve satış yapmamaya yetkilidir.
Keyfiyet ilan olunur.

(Basın: 20043-1156)

düşünce dünyası

Sivas Kongresi-4 Eylül 1919

MANDA VE HİMAYE KABUL EDİLMEZ

Mehmet Kaygusuz

Hukuku Osmanlı Cemiyeti.

* Merkezi İstanbul'da bulunan, Anadolu'nun birçok ilinde şubesi bulunan, Vilayeti Şarkiye Müdafaa-i Hukuku Milliyet Cemiyeti.

* Karadeniz'in çok yerinde şubesi bulunan, Trabzon Muhafaza-i Hukuku Milliyet Cemiyeti (Amacı Rum Pontus devletinin kurulmasını engelmektir.)

* Kars-Ardahan çevresinde Güneybatı Kafkas Geçici Milli Hükümeti.

* Trakya'da, Trakya ve Paşaeli Müdafaa-i Hukuku Milliyet Cemiyeti.

* Rüm örgütleri, emperyalist işgalci devletlere karşı silahlı mücadeleyi, direnmeyi savunuyordu. Ancak aralarında bir birlik yoktu. Tüm yurt çapında milli mücadeleyi kucaklayacak, yönetecek bir örgüt gerekliydi. Mustafa Kemal, Anadolu'ya ayak basarken bu fikirlerle geliyordu. O, ünlü Amasya Tammiminde (22 Haziran 1919) şöyle dedi: "Milli bir teşkilat çok lazımdır." Böyle bir teşkilatı kurmak için Sivas'ta bir kongre düzenlemek gerektiğini belirtti. Bu amaçla geldiği Sivas'ta durum uygun değildi. Gerici-ler propagandayı yoğunlaştırmış, Sivas'ı basacaklarını yaygınlaştırmışlar. Harput (Elazığ) Valisi Ali Kemal, Fransızlarla birlikte Sivas'ı basacağını yayar. Kongre toplama şartlarının olmadığını gören Mustafa Kemal, bir gün Sivas'ta kaldıktan sonra Erzurum'a gider.

* Kürt Teali Cemiyeti

* Rum Pontus Cemiyeti

* İslam Teali Cemiyeti

* Bir yandan da gerici ayaklanmaları kıskırtırlar. İsyancılar çıkartırlar. Düce'de Anzavur isyanı, Yozgat'ta Çapanoğlu isyanı ve Konya'daki gerici hareketler bunlardan birkaçıdır.

Bu şartlarda Anadolu'ya işgale başlanırlar. İngilizler İstanbul'a, Fransızlar Urfa-Antep ve Maraş'a, İtalyanlar Muğla'ya, Yunanlılar'da Ege'ye asker çıkardı. Osmanlı padişahı ve sultanları çoktan satılmışlardı. İttihat ve Terakki'nin adamları yurtdışına kaçmış. Damat Ferit Paşa hükümeti kurulmuştu.

Emperyalist devletlerin işgalıyla birlikte, halk direnmeye başladı. Kendi yörelerinde çeteler oluşturarak, düşmana aman vermedi. Ege'nin çeşitli il ve ilçelerinde, Urfa-Gaziantep'de silahla karşılık veren halk, düşman saldırılarını durdurdu. Halk bir yandan silahla karşı koyarken, bir yandan da mahalli milli örgütler kurdu. Çeşitli milli güçleri bağda barındıran bu örgütlerin en önemlileri;

* Ege'nin birçok yerinde örgütlenen Redd-i İlhak Cemiyeti, Müdafaa-i

Kemal'in işini zorlaştırmaktadır. O bu zorluklara rağmen Sivas Kongresini toplanmaya başlar.

2 Eylül günü, geldiği Sivas'ta halkın coşkun sevgi gösterileriyle karşılaşırlar. Ali Kemal gericilerinin etkisi kalmamıştır. Kadınlar özellikle destekçilerin başında gelmektedir. Aynı kadınlar, daha sonraları Meclise gönderdikleri telgrafta "GYDİĞİMİZ KEFEN, YEDİĞİMİZ ZEHİR OLSUN, SALDIRGANLARI DEFE-DİNİZ" diyeceklerdir.

4 Eylül günü başlayan kongre bir hafta sürer. Kongre süresince yoğun tartışmalar olur. Milli güçlerin çeşitli kesimlerinin temsilcileri farklı fikirler savunurlar. Kurtuluş savaşına temel teşkilat eden fikirler bu kongrede oluşur. Kongreye 5'i Erzurum Kongresinden seçilen Heyet-i Temsiliye'den 32'si Anadolu'nun çeşitli illerinden olmak üzere 38 delege katılır. Emekli askerler, öğrenciler, öğretmenler, hukukçular, gazeteciler ve idari yetkililer vardır delegeler arasında. Hatta çoğunluğunu bunlar oluşturur. Kongreyi Mustafa Kemal açar. Şöyle der: "Millet varlığını korumak için saldırılara karşı çıkmış ve ancak kendi azmi ve kararlılığıyla kurtuluşu kavuşacağını görmüştür. Bu maksatla ülkenin çeşitli yerlerinde milli (kuruluşlar) teşkilatlar kurmuştur. Erzurum'da bir kongre yapıldı. Burada doğu illeri birleşti. Ancak bu sınırlı kongre yeterli değildir. Burada (Sivas'ta) tüm ülkeyi kapsayan bir örgütün kongresi yapılacaktır. Erzurum Kongresinin kararlarıyla vatanın bir tek bütün ve milletin tek bir varlık olduğu prensiplerini tartışacağız..." Bu konuşmadan sonra başkan seçimine gidildi. Mandacılar M.Kemal'in başkan seçilmemesi için çalıştılar. Ancak başarılı olamadılar. M.Kemal 3 red oyuyla karşılık 35 oyla başkan seçildi. Mandacılar mücadeleye kongre boyunca devam ettirir. Sivas Kongresinde tartışılan başlıca konular şunlardır.

* Erzurum Kongresine katılanlar arasında, mandacılığı savunanların bulunması. Böyle bir örgütün lüzumsuz olduğunu savunmaları,

* Gerici propaganda ve engeller (Ali Kemal gibileri)

* İttihat ve Terakkiçilerin olumsuz etkileri, halk arasında bu iş içinde İttihatçıların parmağı bulunması kaygısı. Bundan dolayı ihtiyatlılığı - M.

A. MANDACILIK MI
TAM BAĞIMSIZLIK MI?

Bekir Sami, Rauf(Orbay), Kara Vasif ve Kara Kemal'in başını çektiği mandacılar şu fikirleri savunur. "Bugünkü şartlarda biz tek başımıza ba-

ğımsızlığımızı kazanamayız. Düşmanlarımız güçlü ve çok. İçeride çok sayıda gerici ayaklanma ve bölünme var. Bu durumda bize yol gösteren, hayır sever bir devlet lazım. Böyle bir devlet vardır. Bu Amerika'dır. Amerika "Wilson prensipleri" uyarınca ülkelere "bağımsızlık vermektedir". Buşuna "bağımsızlık" diye nutuk atmaya gerek yoktur."

Kongrede savunan bu fikirler aydınlar arasında yaygındı. Halide E. Dip Adıvar, M.Emin Yalman gibi aydınlar. Güç şartlarda halkta ki cevheri gömmemiş güçlü düşman ve ihanet etmiş hükümet (padişah ve sultanlar) onlarda karamsarlık yaratmış böylece yeni bir kurtarıcı aramaya imtişti. Yeni yetişen emperyalist ABD "bağımsızlık bahşeden" bir devlet olarak geliyordu. Ondan etkilenen Vahit gazetesi sürekli olarak bu fikirleri ışılyordu.

Bekir Sami Beyin önerdiği 25 maddeli "Amerikan mandacılığı" önerisi karşısında M.Kemal delegeleri "iç ve dış bağımsızlığımızı yitirmek istemiyoruz" diyerek uyardı. Gençliğim temsilcisi Tıbbiyeli Hikmet "Delegesi bulunduğum Tıbbiyeliler beni buraya bağımsızlık uğrunda çalışmak için gönderdi. Mandayı kabul edemem. Manda fikrini siz kabul ederseniz sizi de reddederim" dedi. Uzun tartışmalar sonunda "manda" önerisi reddedildi. "Manda ve himaye kabul edilemez" şiarı benimsendi.

B-HATTI MÜDAFAA DEĞİL SATHI MÜDAFAA VARDIR

Erzurum Kongresinde Doğu Anadolu'nun birliği için önemli adımlar atılmıştı. Bu kongrede bütün kurtuluş örgütlerinin bir çatı altında toplanması kararlaştırıldı. İşgal edilecek her karış toprağın toptan savunulması fikri kabul edildi. Doğu Anadolu Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti, Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti olarak değiştirilerek örgüt bütün yurdu kapladı. "Vatan bölünmez bir bütündür" görüşü kongrede kabul edildi.

C - Kürtlerin hakları kabul edildi. Kürtlerle Türklerin eşit olduğu Kürtlerin milli hakları olduğu ilan edildi. Böylece iki milliyetin birliği için önemli adımlar atılırken, emperyalistlerin bölücülüğüne önemli bir darbe indirildi. Öte yandan, gözlerin Rumlar ve Ermenilerden işgalci emperyalistlere çevrilmesi gerektiği belirtildi. Böylece gözler esas olarak dış düşmana çevrildi.

D - En kısa zamanda bir meclisin toplanması karara bağlandı. Millet'in tümünün seferber edilmesi için gerçekten meclisin temsilcilerinin demokratik bir şekilde temsil edileceği bir meclis kurulması fikri benimsendi. Bu durum, emperyalistlere karşı ancak demokratik bir temelde meydana gelen bir meclisle mücadele edilebileceği anlayışından kaynaklanıyordu. Ayrıca 9 kişilik Temsilciler Meclisi 16 kişiye çıkartıldı.

E - Alman kararları millete iletmek, milli direniş fikrinin güçlenmesi halkın topyekün birliğine sağlamak amacıyla bir gazetenin çıkartılması kararlaştırıldı.

F - İstanbul hükümetiyle her türlü bağlarını kesilmesi ve bunun bütün elçiliklere, valilere, komutanlara bildirilmesi kararlaştırıldı. Ali Fuat Paşa Batı Cephesi Komutanlığına atandı.

Kongre bu kararları aldıktan ve Erzurum Kongresinde alınan bazı kararları da değiştirerek kabul ettikten sonra 11 Eylül günü bitti. Bütün Anadolu halkı bu kararları sevgiyle kabul etti, karşıladı.

SONUÇ

Sonuç: Sivas Kongresi, Milli Kurtuluş Savaşı içinde özel bir öneme sahiptir. 7 gün süren tartışmalar sonucu alınan kararlar Kurtuluş Savaşı'nın temel politikasını oluşturdu. Bu politikaların başarıyla uygulanması da sürdüürdü.

Kongre boyunca ve daha sonra Mecliste sürece olan "mandacılık" tartışması kongrenin en önemli konusunu oluşturur. Ancak, tam bağımsızlık fikri kabul edilir. Bu kongrenin diğer önemli bir noktası, içeride en geniş birliği sağlamak için Kürt milletinin varlığını ve milli menfaatlerinin kabul edilmesidir. Bütün milli güçlerin birliğinin sağlanması çabası da sürdüürdü.

İçinde bulunduğumuz dönem zorluklarını aşmada Sivas Kongresi ve M. Kemal'in tutumu tarihi bir örnek tir.

Şimdi yine gözlerimizi dışarıya Rusya'ya çevirmemiz gerektiği, ülke içinde de en geniş milli güçlerin birliğini sağlamak gerektiği bir dönemdeyiz. "Tam bağımsızlık" vazgeçemeyeceğimiz bir şeydir. Bugüne kadarki hükümetlerin yaptığı gibi, sorunları çözmek için, yardım için gözleri emperyalistlere çevirip ülkedeki cevheri görmeme tutumu mandacıların tutumunu hatırlatmaktadır. Bu yol çıkmazdır.

M. Kemal, en zor günlerde parlamentoyu savundu. Meclisin kurulması için çalıştı. Millet'in çoğunluğunu demokrasi temelinde seferber edeceğini biliyordu. Şimdi ülkemizde bazı kılınmış kafa lar özgürlükleri, demokrasiyi, parlamentoyu Türkiye ile karşı karşıya getirmekte, Türkiye için değerlerini vazgeçirmek gerekir demektedirler.

Sivas Kongresinin kararlarını incelemek bugün özellikle bunun için önemlidir.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Tunceli Sıkıyönetim Komutanlığının dikkatine

Vatandaş Mehmet Aktaş'a kendi köyünde yaşamak yasaklanmak isteniyor

Kahvenin içinde oturuyorduk. Şöyle, uzun boylu kırk yaşlarında, elleri nasırlı emekçi olduğu her halinden belli biri, çekingen bir halde yanımıza geldi. Ve bize "Geçen benim sene lerden beri çektiğim bir derdim var" dedi. Biz de anlatmasını istedik.

İsmi Mehmet Aktaş. Tunceli'nin Pertek ilçesine bağlı Karaoğlan köyünde oturuyor. Bazı kişilerin baskısıyla üç sene köyden uzaklaştırılmış. Bu sene arsan hayat pahalılığı karşısında köyüne dönmeye mecbur kalmış. Geldiği zaman tarlasını sürmüş ve ekmiş. Ancak ne var ki, yine aynı kişiler, Muhtar Sabri Beyin emrinde Mehmet Aktaş'a saldırımlar. Ve bizzat muhtar, Mehmet Aktaş'ı tekmelemiş. Muhtar, köy halkına şöyle demiş: "Hayvanlarınıza götürün, onun tarlasına sokun, size bir şey dedi mi yanına gelin. Siz karışmayın artık." Ve köyde muhtarın dediği gibi Mehmet Aktaş'ın tarlasına hayvanları sokmuş.

Ve Aktaş şöyle diyor: "Valla garasda, bende ne namus bıraktı, ne de mal, 16 yaşında bir kızım var. O tarlaya gittiği zaman vurmuşlar. Şimdi topalıyor. Kızıma şöyle demişler: "Sizi bozacağız." Bunları söylerken ağlıyor ve şöyle devam ediyor: "Muhtar şikayete gidiyorum. Muhtar tarafından dayak yiyorum. Muhtar bana 'bir daha şikayete gelersen ayaklarını kırarım' diyor. Benim bildiğim kadarıyla bir insan bir daireye derdini anlatmak için gider, dövülmek için değil. Siz de bilirsiniz ki, namus, insanın yaşaması için gerekli şeydir. Namusum da elimden geydise ben ne yaparım? Ne olur sizden tek bir ricam var. Gidin muhtarın iki ay izin alın bana. Etkilerimi biçeyim, ondan sonra evimi barkımı onlara bırakıp giderim" diyor Mehmet Aktaş.

Muhtar görevini yerine getirmeyi için karakola başvurmaya gitti. Tabii muhtar yine Aktaş'ı yalnız bırakmıyor. Karakolun önünde Aktaş'ı durdurup şöyle diyor: "Sen karakola şikayet et ama başına ne geleceğine ben karışmam. Ve de seni gençlere şikayet ederim" diye tehdit ediyor.

Mehmet Aktaş, şikayetten vazgeçiyor. Aktaş, bunları gençlere anlattıktan sonra onlara dönerek "Ne olur bana muhtarın iki ay izin alın. İki ay zarfında ayarlanacak" dedi. Ve ağ-layarak oradan ayrıldı. Eee Yerlikayalan yaptıklarına ses çıkarmayan muhtar mı bir şey söyleyecekler? Zaten söyledikleri şaşardım.

Ali Asker Barut

TÜRKİYE HALKINA VE

TÜRKİYE İŞÇİ KÖYLÜ PARTİSİNE

Adım H.Ali Günay. 1955 senesinde Nigde'nin Kitiireli köyünde irgatlık yapan topraksız bir köylünün oğluyum. Eskiden DP'li olan şimdiki de AP'li olan babam, 1955-1956 senelerinde Mersin'e irgatlık yapmaya geldi. Daha sonra da Mersin'e yerleşti. O günden bugüne kadar Hamdi Beyler, Hacı Durmuş Beyler ve daha birçok ağanın yanında düma tabiriyle yani irgat olarak hayatımı kazandım. Yıllar yanı aç yarı tok geçtim. Geçim şartları beni siyasi meselelerle ilgilendirmeye güvürdü. Önceleri ECEVİT hayranlığına başladım. Bu aslında ülke çapında esen bir havaydı. Beni de etkiledi. 1971 yıllarında Almanya'ya işçi olarak gittim. Çevrenin ileri görüşlülüğü ile bir takım ileri görüşlere sahip oldum. 1975 senesinde askerlik hizmetimi yapmak üzere yurda döndüm ve bir daha gidemedim. 1977 senesinde İzmil'e bir işe başladım. 1978 senesinde ise sendikal faaliyetleri ötürü işten atıldım. Şu anda Mersin'de bir işte çalışıyorum. EVET gelelim tüm bunları neden yazdığımı ve neden parti saflarına geçtiğimi.

Türkiye'de bir sını devrimciyim diyen solucum diyen insanlar ve siyasetler var. Bunların hepsini araştırdım. Evet Türkiye'de var devrimciyim diyip, MHP'nin ekmeğine aç karına tereyağı sürenler, devrimciyim diyip kaçında Amerikan bluzini, ağzında Malboro sigarası bulunduranlar özünde Amerikaya düşman değildiler. "He ye canım Amerika sömürgeci diyip ağzında Amerikan ceketli ile Rus uşaklığı yapanlar. Sovyetler sosyalist diyip kaderimizi o tayin etsin diyenler bu geçicidir, bu sempattır diyip, halktan kopuk devrimciler sokaklarda lastik yakanlar, bombalı pankart asanlar, halka kendilerini zorla kabul ettirmeye çalışanlar size sesleniyorum. İly düşünün ne yapıyor nereye gidiyorsunuzuz? Evet size sesleniyorum ülkücüler!... Başbuğum demeyince tokat yiyenler. Bu komünist diyip adam öldürenler. Bu şu mezhpet den diyip insanlarımızı bölenler, birbirine düşman edenler, sizi ileri sürenler, MHP beraat etti diyip size yüz çeviren, seni ve sızleri faşist hareketlerine adanlar. Sizler Ömer Tanlak'lar ve Ali Yurtalan'lar gibi MHP'den hesap sorun.

Evet, 50 milyonluk ülkemizde kardeşin kardeşi öldürmediği, işkence yapılmadığı, milliyet ve mezhep bölücülüğünün ortadan kalktığı bir ülke olması için İTKP saflarında birleşim. Bağımsız Türkiye. yi kuralım.

H.Ali GUNAY

hukukçu gözüyle

ÖZGÜR AYDINER

9. maddeye getirilen ekler ve kamu yararı

Bilindiği gibi "anarşinin önlenilmesi" gerekçesiyle bir dizi yasa değişiklikleri yapıldı. Bu değişikliklerden amaç ve gelişen değişik yapıdaki "örgütsel" suçlara karşı yeni yasal önlemleri almak olmalıydı.

Değişikliklerin getirdikleri, götürdükleri ve yeni hükümlerin nasıl uygulanması gerekceğine ilişkin tartışılacak birçok yön bulunuyor.

Bugün konunun önemini de dikkate alarak 4.7.1934 tarih ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununu yeni şeklini ele almak doğru olacaktır. Yeni değişiklik yasası 2559 sayılı yasanın 9. ve 17. maddelerine ek fıkralar getirilmiştir.

Bilindiği gibi bu değişiklikler Meclislerde görüşülürken, kamuoyunun dikkat ve tepkisini çekmiş, bu yüzden de belli ölçüde yuvarlanarak ve müğlaklaştırılarak kabul edilebilmiştir.

Özellikle 9. maddeye getirilen ekler düşündürücüdür. Buna göre polis, kamu düzenini ve anayasal hak ve özgürlükleri korumak bakımından, zorunlu ve "gecikmesinde sakınca bulunan hallerde" vali ve kaymakamın verecekleri emirle, toplantı ve gösteri yapılan yerde, dernek ya da sendikaların toplantı yerinde, yolda, taşıt araçında, bekleme yerinde (kanunun 20/2 deki koşullara uygun biçimde) öğretim kurumlarında, umuma açık her yerde, sırf kamu düzenini bozmaya, milli güvenliği sarsarak anayasal hak ve özgürlükleri devletin ülkesi ve milletin bütünlüme bütünlüğüne nitelikleri Anayasada yazılı cumhuriyeti tehlikeye düşürmeye yönelik şiddet eylemlerine girişileceğini gösteren kesin belirtiler halinde ilgili kişileri ele geçirmek amacıyla arama yapabilecek, suç unsuru gördüklerine el koyup, adliye sevk edecektir.

Görüldüğü ki değişiklikler hukuk devleti güvencesinin geri planında kalmaması ya açabilecek niteliktedir. "Özel yamın yargı güvencesinden" çıkarılması, dernek ve sendikaların yönetici kişi veya tüzel kişilikleri ile faaliyetlerinin yargı organlarının denetiminden alınıp (belli aşamada bile olsa) emniyet kuvvetlerinin insiyatifine bırakılması düşündürücüdür.

Hükümet uzlaşınca, 5 günlük grev zaferle bitti

Polonyalı madenciler de taleplerini kabul ettirdi

DIŞ HABERLER SERVİSİ
POLONYA hükümeti siyasal ve ekonomik taleplerinin yerine getirilmesi için 5 günlük grevde olan Yukarı Silezya bölgesi madencilerinin isteklerini kabul etti. Öte yandan Sovyet basın-yayın organları grevci, muhalifler ve Varşova yönetimi aleyhindeki propaganda kampanyasını sürdürüyor.

Demas'ı işgal eden komandolar bugün İstanbul'da sahte Genel kurul yapacaklar.

İSTANBUL (ÖZEL)
FATS'A da geçtiğimiz ay yapılan operasyondan sonra 26 Ağustos günü komandolar tarafından işgal edilen DEMAS şirketi, bugün İstanbul'da MHP yanlılarına düzenlenen sahte bir Genel Kurulla ele geçirilmek isteniyor.

1100 ortak ve 50 milyon lira sermayeli halka açık bir şirket olan DEMAS'ı ele geçirmek için MHP yanlıları uzun bir süredir çeşitli tertiplere başvuruyorlardı. Son olarak komandolar Fatsa'daki operasyondan sonra 26 Ağustos günü şirketin Fatsa'daki tesislerini güvenli kuvvetlerinin desteğinde işgal ettiler. Bu arada bir mahkemeden karar çıkartarak, şirketin yeddiemini olarak İsmet Tümtürk adlı Türkçe'nin yakını bir şahsa devri ve Genel Kurul toplanması için karar alınmasını sağladılar. Bugün İstanbul'da komandoların kontrolü altındaki Beyaz Saray yanında Çadırılar İş Hanı As Döğün Salonunda saat 14'te yapılacak Genel Kurula, şirketin küçük pay sahiplerinin temsilcileri katılmayacak. Şirket 22 milyon yolsuzluğu bulunan Ömer Bayar adlı şahsın (Genel Kurulda Yönetim Kurulu Başkanlığı getirileceği tahmin ediliyor).

MAZOT YOKLUĞU GEREKÇESİYLE BOĞAZIÇI'NE YAPUR SEFERLERİ İPTAL EDİLDİ.

İSTANBUL (ÖZEL)
İSTANBUL'da Boğaziçi vapur seferleri dün sabahın itibaren mazotsuzluk nedeniyle iptal edildi. Boğaziçi'nde oturan her gün vapurlu işe gidip gelen binlerce yurtaş, seferlerin iptal edilmesinden dolayı çok şikâyetçi oldukları bildirildi.

TOROS EKSPRESİ İSTASYONDA BEKLEYEN YOLCULARA ÇARPTI: 4 ÖLÜ

ANKARA (AA)
TOROS Ekspresi dün sabah saat 09.00 sıralarında Ankara'nın banlıyolu istasyonlarından Üreğil'de, demiryolu üzerindeki bir grup yolcuyla çarpıştı, dört kişi öldü, bir kişi de ağır yaralandı.

TGS İZMİT DMO'DA İKİ İŞYERİNDE GREVE BAŞLADI

İŞÇİ SERVİSİ
TÜRKİYE Gazeteciler Sendikası DMO'nun İzmit'teki iki işyerinde greve başladı. DMO İzmit İmalat atölyeleri ve İzmit Bölge Müdürlüğündeki grevlerin başlaması sırasında bir konuşma yapan TGS Genel Başkanı Oktay Kurtböke, işverenlerin Başbakanlık Koordinasyon Kurulu kararlarına bağlı kalmalarını greve neden olduğunu söyledi.

MADEN-İŞ'İN TEMSİLCİLER MECLİSİ KARARLARI ÜZERİNE MESS AÇIKLAMA YAPTI

«Maden-İş yöneticileri grevleri çözümsüzlüğe itiyor»

İŞÇİ SERVİSİ
MESS Başkanı Yüksek Mühendis Şükri Er, Bursa'da MESS üyelerine yaptığı toplantıda Maden-İş yöneticilerinin grevlerin çözümü ile ilgili ve işçilerin hayat memet meselesi konularına değinmeyip militanları sokak, sokak teşkilatlamak için uğraştıklarını söyledi.

Maden-İş'in son Temsilciler Meclisi kararlarına değinen Şükri Er Maden-İş'in MESS'e ilişkilerinde aşırı teklifler yaptığını, bilerek ve isteyerek işi yavaşlatarak, anlaşmamak için gayret gösterdiğini ve işçileri sokak eylemlerinde araç olarak kullanmak istediğini söyledi.

5 gündür grevde olan 350 bin Polonyalı işçi, Yukarı Silezya bölgesinde çalışan bütün emekçilerin Gdansk kentinde varılan anlaşmalardan yararlanmasını sağladılar. Gece geç saatlerde varılan anlaşmaya göre emeklilik yaşı 55'ten 50'ye indirildi. Haftada 6 yerine 5 günlük çalışmanın kabul edildiği anlaşma sayesinde Silezyalı işçiler grev ve hür sendika kurma hakkını da kazandılar. Anlaşmada yer alan bir başka madde gereğince grev katılan veya katılmayan bütün işletmelerdeki işçiler anlaşma kabul edilene bütün haklardan yararlanacaklar. Yukarı Silezya bölgesinde 30 maden ocağı ve 27 endüstriyel işletme 5 gündür grevde idi.

SOVYETLER HALA SALDIRIYOR
Silezya bölgesindeki grevler ve anlaşma konusunda herhangi bir haber vermeyen Sovyet basın-yayın organları, Polonya grevlerinin sonuçları konusunda (Devamı S. 6 Sü. 3'te)

NATO liderleri, Sovyetlere karşı alınacak önlemleri görüşüyor

MADRIA (AA)
KUZZEY Atlantik İttifakı Örgütü NATO'nun liderleri bugün Portekiz'in Atlantik Okyanusu üzerinde bulunan Madria Adasında bir araya gelerek, ittifakın güney kanadının güçlendirilmesi ve artan Sovyet tehdidini karşılamak için alınacak tedbirleri görüşecekler.

NATO'nun 26. yıllık toplantısının açılış konuşmasını Genel Sekreter Joseph Luns yapacak. NATO'nun kuzey bölgesinde en büyük manevra 8-12 Ekim tarihleri arasında yapılacak. Norveç'te yapılacak olan bu manevralara Norveç, Hollanda, İngiltere ve ABD ordularından hava, deniz ve kara kuvvetleri katılacak.

Güneyde ise, en büyük tatbikat 29 Ekim-14 Kasım tarihleri arasında Türkiye, İtalya ve Akdeniz üzerinde yapılacak.

Toros Ekspresi istasyonda bekleyen yolculara çarptı: 4 ölü

ANKARA (AA)
TOROS Ekspresi dün sabah saat 09.00 sıralarında Ankara'nın banlıyolu istasyonlarından Üreğil'de, demiryolu üzerindeki bir grup yolcuyla çarpıştı, dört kişi öldü, bir kişi de ağır yaralandı.

Adana'dan Ankara'ya gelen Toros Ekspresi dün sabah istasyonda beklemekte olan banlıyolu treninin yanındaki hata hata girdi, bu sırada demiryolu üzerinde bulunan bir grup yolcuyla çarpıştı. Yolculardan Mamak Ortaokulu öğretmeni Cevriye Şahin, Halime Pamuklar ve kızı Yasemin Pamuklar ile soyadı henüz belirlenemeyen Yedigüzel adlı bir çocuk trenin altında ezildi. Kazada ağır yaralanan ve kimliği belirlenemeyen bir yurtaş da Tıp Fakültesi Hastanesinde tedavi altına alındı.

Devlet İstatistik Enstitüsü çalışanları: D.I.E. yönetimi faşistlerle işbirliği yapıyor

ANKARA (ÖZEL)
Devlet İstatistik Enstitüsünde faşist baskıların yoğunlaştığı, Keciören ÜGD eski Başkanı Hasan Hüseyin Yılmazlar ve Trabzon ÜGD Yönetim Kurulu üyesi Orhan Karagözler'in D.I.E.'ye alınmasından sonra, işyerinden huzurunu iyice kaçırdığını belirtip, yöneticilerin saldırgan komandolarla işbirliği yaptığını, saldırganları ve arkası kesilmeyen sürgünlerle işyerinde verimin düştüğünü bildirdiler.

Özellikle CHP hükümeti döneminde alınan işçilere baskı yapıldığı belirtilen açıklamalarında şu görüşlere yer verildi:

"Son günlerde İstatistik Enstitüsünde alınan MHP yanlı faşist militanlar ve bu militanların idare ile işbirliği sonucunda, bütün devlet dairelerinde olduğu gibi Enstitüde de huzur bozulmuştur.

Sovyet basını, grevcilere ve muhaliflere hâlâ saldırıyor

Santa Firma grevçileri soruyor: Bugün 5 bin lira ücretle geçinmek ve çalışmak mümkün mü? İşçiler hakkını alana kadar direnmeye kararlı.

«Beş milyonuncu işsiz olmamak için iş güvenliği istiyoruz»

Çevre esnafı da grevçilerle dayanışma içinde. İşte terzi Fatma abla, yoğurtçu Bülent ve grevçilerholka.

ÜNİVERSİTE VE AKADEMİ YÖNETİCİLERİ, AKADEMİLERDE KAYITLI ÖĞRENCİLERİN DURUMUNU GÖRÜŞÜYÖRLER

ANKARA (ÖZEL)
DANIŞTAYIN yönetmeliklerini yasalarla aykırı bulduğu akademilere bağlı bazı fakültelere USSYM tarafından öğrenci verilmemesi ve bunun üzerine de Akademilerarası Kurul tarafından alınan öğretimi tatil kararını ortaya çıkardığı durumu tartışmak üzere Akademiler ve Üniversitelerarası Kurullar dün Ankara'da aynı gün toplandı.

Üniversitelerarası Kurulun Olağanüstü toplantısında akademilere bağlı bazı fakültelere öğrenci yerleştirilmemesi kararından sonra gelişen olaylar ve akademilerin bu karar karşısında aldıkları tutum tartışılıyor.

Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Feray'un çağrısına üzerine Ankara'da Bakanlıkta bir araya gelen Akademi Başkanları da aynı gün (Devamı S. 6 Sü. 6'da)

Türkiye-Yunanistan görüşmeleri, 15-16 Eylülde Atina'da başlayacak

ATINA (AA)
YUNANİSTAN Dışişleri Bakanı Konstantin Mitsotakis tarafından yapılan açıklamada, Türkiye ve Yunanistan arasındaki anlaşmazlıkların, 15-16 Eylül tarihlerinde, Atina'da iki ülke yetkilileri tarafından ele alınacağı duyuruldu.

Mitsotakis, Ege hava sahasının denetimini konusunun da ele alınacağı toplantıya, Yunanistan Dışişleri Bakanlığının Genel Sekreteri Byron Teodoropoulos ile Türkiye Dışişleri Bakanlığının Genel Sekreteri İltir Türkmen'in katılacaklarını belirtti.

Yunanistan Dışişleri Bakanı, ülkedeki Amerikan üslerinin geleceğinin de Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönmeye bağlı olduğunu, düzenlediği basın toplantısında vurguladı.

(Devamı S. 6 Sü. 3'te)

Emniyet Müdürünün böylesi!

Mersin Emniyet Müdürü, polislerin ortaklaşa aldıkları televizyonu evine götürmüştü

● Emniyet Müdürünün Yozgat'a sürdüğü bayan polisler istifa kararı aldı.

● Tarsus'ta da istifa eden polis sayısı giderek artıyor.

MERSİN (ÖZEL)
MERSİN Emniyet Müdürü Mustafa Erdoğan'ın (Tarsan Mustafa) Emniyette görevli polislerin ortaklaşa olarak Nöbetçi Amirliğine koydukları televizyonu evine götürdüğü öğrenildi.

Mersin Emniyetinde çalışan memurlar ve amirler, spor karşılaşmalarında aldıkları 25 liraları biriktirerek Amirlik odasına bir televizyon almışlardı. Ancak Emniyet Müdürü Mustafa Erdoğan bu televizyonu sökerek evine götürdü. Mersin Emniyet teklifi içinde günün konusu haline gelen olayla ilgili olarak memur ve amirler şöyle diyorlar: "Bu televizyon bizim ortaklaşa malımızdır. Kimsinin şahsi malı değildir. Emniyet Müdürü bunu hiç kimseye söylemeden söküp evine götürmesi üzüntü vericidir."

Polisler Emniyet Müdürü tarafından götürülen televizyonu yerine koymasını istiyorlar.

BAYAN POLİSLER İSTİFA KARARI ALDI
Mersin Emniyet Müdürü Mustafa Erdoğan'ın getirilmesinden sonra başlatılan kıyım ve sürgünlere son zamanlarda (Devamı S. 6 Sü. 4'te)

Mem-Der'in giyecek ve yiyecek parası kampanyası sürüyor

ADANA (ÖZEL)
MEM-DER Genel Sekreteri Mehmet Daşer derneklerinin ülke çapında açmış bulunduğu giyecek ve yiyecek yardımı kampanyasıyla ilgili olarak düzenlenen basın toplantısında, Çukurovalı memurları Maliye Bakanına mektup yazarak giyecek ve yiyecek yardımı istemeye çağırıldı.

Mehmet Daşer basın toplantısında özet olarak şunları söyledi:

"Temmuz ayında, memuru dilenci gören anlayışı reddediyoruz" şiarı ile başlattığımız yan ödemeleri protesto kampanyası her memura ayda 5 bin lira yiyecek, 3 bin lira giyecek parası verilmesine dönüşmüştür.

"Bitiren ülkemizde olduğu gibi Çukurova'nın memurları da derli toplu. Adana İller Bankası memurları faşist baskılardan dert yananlar. Ceyhan'ın belediye zabıtalardan görevlilerinin sağlanması için silah istiyor. Hatay'ın hemşireleri, doktorları kurtlu yememek zorunda bırakıldıklarını söylüyorlar."

Mem-Der olarak memurlara ayda net olarak 15 bin lira asgari ücretin de verilmesini isteyen Daşer, bir soru üzerine bu talebin devlete yılda yaklaşık 200 milyar lira yük getireceğini, bunun da mevcut vergi yasanının uygulanmasıyla devletin elde edeceği yıllık 600 milyar liradan karşılanabileceğini kaydetti.

Suçsuz yere gözaltına alınarak dövülen TIKP taraftarı Kemal Çınar.

Tarsus'ta polislerin dövdüğü genç 4 günlük rapor aldı

CELAL DORAK (TARSUS)
TARSUS Belediyesi önünde otobüs durağında beklemekte iken polis tarafından gözaltına alınarak dövülen TIKP taraftarı Kemal Çınar adlı genç 4 günlük rapor aldı.

Kemal Çınar olayı şöyle anlattı:

"Durakta beklerken bir ara silah sesleri duyunca Belediyenin zemin katına indim. Daha sonra polisler beni ve 20'ye yakın insanı gözaltına aldılar. Önce arabada dövdüler. Karakolda üzerimden Paktaş-2 Fabrikasında çalıştığıma dair bir belgenin çıkması üzerine 'komünist militanlar' diyecek yüzükoyun yere yattırıldılar. Bir yandan tekme bir yandan da yumruklarla dövüldüler. 17 saat gözaltında tutulduktan sonra serbest bırakıldım. Hükümet Tabipliğine başvurarak 4 günlük rapor aldım."

Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesini kazanan adaylar kayıt yaptıracak merci bulamıyor

SİVAS (ÖZEL)
ÜNİVERSİTELERARASI seçme sınavlarına katılıp Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesine girmeye hak eden öğrencilerin kayıt yaptıracak merci bulamadıklarını bildiriliyor.

Önceki yıllarda öğrenciler kayıt için Hacettepe Tıp Fakültesine kayıt yaptırdıkları, daha sonra da Sivas'daki fakülteye gönderiyorlardı. Üniversite giriş kılavuzunda Sivas'daki fakülteye bu yıl 50 öğrenci alınacağı belirtilmişti. Ancak Sivas-Ankara arasında gidip gelen hak kazanmış öğrenciler her iki ilde de kayıt yaptıracak merci bulamıyor.

ADANA (ÖZEL)
BAKANLAR Kurulu yayınladığı bir kararname ile Belediyelerin un tahsisatı kaldırılınca...
Adana'daki finncılar, ekmeğın 15 liradan satılmasını istiyor

BASINDAN SEÇMELER

Suç duyurusu ve bir açıklama

Milliyet yazarı Orsan Öymen "Suç duyurusu ve bir açıklama" başlıklı köşe yazısında Ali Yurttaş'ın bir mektubunu tam metin olarak veriyor. Öymen önce Okuyan ve diğer MHP sözcülerinin Politika Kazanı köşesinde gönderdikleri cevap yazılarında gerçekleri saptıklarını belirttik, bunların yargı organlarının dosyalarına yansın kanıtları da gömzeğlikten geldiklerini belirterek MHP hakkındaki suç duyurularını hatırlatıyor. Orsan Öymen MHP yöneticilerinin "yasa dışı eylemlerle ilişkileri bulunmadığı, sağ terör diye bir şeyin olmadığı" yolundaki iddialarını, MHP hakkındaki Yargıtay Başsavcılığına yansıtılan 8 suç duyurusunu sıralayarak cevapladıktan sonra şöyle diyor:

"Örnekler çoğaltılabilir...
"Bu suç duyurularının dışında, halen devam eden birçok silahlı eylem davasında da, MHP'lilerle sağ terör eylemlerini arasındaki yakın ilişkiler kamuoyuna yansımaktadır."
"Taze örneklerden birisi de, ÜGD derneklerinin yöneticileri ve MHP Merkezi ile iç içe çalışan Hukuk Bürosu adlı örgütün bir yöneticisinin, Mamak Cezaevinden kaçtığı iddialarıdır...
"Ama gelin görün ki, tüm bu kanıtlanmış belgeleri somut verilerle rağmen bizim sütanları işgal eden MHP sözcüleri, biraz da hoşgörümü zün geniş sınırlarından yararlanarak, gerçekleri saptırarak, bizim sütanları 'savunma' dan çok 'propagandalarına alet etmeye çalışmaktadırlar...
"Bundan böyle 'Okuyan' ve 'Okuyan' gibilerin 'cevap' adı altında gönderdikleri 'tem-cil pilavına, okurlarımızdan da gelen genel istek üzerine, Kazanımızda yer vermeyeceğiz."
"Okuyanlar ve okuduklarını anlamadan yazanlar dilerlerse, yasal yollardan, yargısız kapadan sütanlarımızı girebilirler."

"Bu arada, MHP hakkındaki 'itirafları özellikle dış basında geniş yankı uyandıran Ali Yurttaş'ın bir mektup aldık...
"Kendisizle yaptığımız konuşmanın büyük bir bölümünü özetlemek zorunda kaldığımız için, bir konuda bazı yanlış anlamalar doğabilir."

MEKTUP
Sayın Orsan Öymen,
24-25 Ağustos tarihinde Milliyet gazetesindeki köşenizde, benimle yaptığınız görüşme yayınlandı. Yazdığınız bir paragrafta, benim katılmadığımı bir bölüm vardı. Bu bölümü, önce sizin yayınladığınız şekilde, sonra söyleşitede ses aldığımız banttan aşığıya alyorum.
Sorumuz şu idi: 'İtirafçılar, genellikle Türkiye İşçi Köylü Partisine gidiyor. Acaç neden?'
Benim cevabım olarak, 'Gayet basit, diyor bir kez Aydınlik, açıklamalarımızı kamuoyuna duyuruyor. İkincisi, bizler anti-komünist olarak yetiştirildik, şartlandırdık. Komünizm tehlikesi Türkiye'ye Rusya'dan gelir. Aydınlik grubu da Rusya'ya karşı. Biz de Türkiye'de bir iç savaş çıkarsa, bundan Rusya'ya yararlanacağına inanıyoruz. Sonra, Halk Birlikleri Federasyonu (HBF) aracılığıyla bizlerin yurt dışındaki güvenliğini sağlıyor' diye yazmıştım.
Orsan Bey, sizinle görüştiğim sırada, Aydınlik haricindeki Türk basını, çok önemli olayları takip ettiği için (Philippe ve Junot'un askı) benimle ilgilenmeye fırsat bulamamıştı. Sizin, benimle görüşmemize bu açıdan memnun olmuştum. Bildiğim her şeyi, en ince en teferuatına kadar size anlattım. Ama sizin, bu sorunuza bu kadar basit mi cevap vermişim? Bana ait olduğumu yazdığınız cevaptaki, sanki TIKP ve Aydınlik, Rusya'ya karşı çıktığı için anti-komünist, ben ise anti-komünist olduğum için TIKP ve Aydınlik'a gitmişim gibi görüyor. Şimdi banttan cevabımı aşığıya alyorum."
1973 yılında liseye başladığım zaman ülkücü oldum. Ailem, dine bağlı ve mütaassıptı. Köriköriğe, sosyalizm ve komünizm düşmanlığı yapıyorduk ki, bu Rus düşmanlığı ile eşitti. Komünizm dengidi zaman Rusya akla gelir. Ben Rusya'nın emperyalist emellerine (Devamı S. 6 Sü. 1'de)

örse çekic

Gülay Göktürk
Polonya dersleri (I)

İşçi önderi Walesa, imza töreninden sonra yüzünde yine o gönül ferahlatan gülümsemesi ve Başbakanın daha başbakanı ile konuştu: "Şu andan itibaren grevlerin bittiğini ilan ediyorum."

Ve ertesi gün, onbinlerce Polonyalı grevci, tıpkı başladıkları gibi birlik halinde ve tam bir disiplin içinde, ellerinde 20 günlük şanlı direnişin meyvası, grev ve sendika haklarıyla birlikte işlerinin başına döndüler. Dünya işçi sınıfı tarihine şanlı bir sayfa daha yazıldı. Polonya proletaryası, büyük ağustos direnişiyse, bütün dünyaya bir kere daha, Marksizmin bütün canlılığı ile yaşadığı proletaryanın öncü rolünü ve kitle hareketlerinin karşı konulmaz gücünü kanıtladı. Grevlerin sosyalizm maskesini bir darbeye düşürüp ardından revizyonist çehreyi bütün dünyanın karşısında çiriltip-lak bıraktı. Polonyalı işçiler 20 günlük direnişiyse, Rusya başta olmak üzere revizyonist diktatörlük altında inleyen bütün ülkelerin işçilerine ve ezilen halklarına umut ve cesaret verdiler. Sosyal-empyalist hegemonyayı derinden yaraladılar.

Polonya işçilerinin mücadelesi aynı zamanda dünya işçilerine doğru başarılı bir eylemin nasıl olması gerektiği konusunda da parlak bir ders oldu.

Biz bugünkü yazımızda, bu mücadele boyunca izlenen siyasetleri, taktikleri ve mücadeleyi incelemeye, bu direnişten doğru eylem nedir-konusunda dersler çıkarmaya çalışacağız.

İşçi sınıfının sık sık ihtar eylemlerine sürüklenmeye çalışıldığı, barikat çığırları ardından provokasyonların tezgahtarlığı, "Kurtuluşu kadar savaş" sloganları ile düelloları girişildiği ülkemizde Polonya deneyini bu açıdan incelemenin son derece öğretici olacağını inanıyoruz.

HEDEFİ, SINIRI BELLİ BİR MÜCADELE

Polonya işçileri, daha grevin ilk gününde iktidarın karşısına dikildiklerinde hedeflerini çok iyi biliyorlardı. Onlar, bizim o çok keskin solcularımız gibi "Baskiya ve sömürüye son" gibi belirsiz, "Üretim araçlarına el koymak" gibi hayali hedeflerle ortaya çıkmadılar. Elleri, somut, gerçekleştirilebilir ve tüm işçilerin ortak isteklerini ifade eden bir talepler listesi vardı. Ücret artışı, özgür sendika ve grev hakkı, sahipsizlik ve tutuklamalara son diyorlardı.

Bu haklı, somut ve gerçekleştirilebilir talepler sayesinde ki, daha ilk anda büyük işçi çoğunluğunu birleştirmeyi başardılar.

DEMOKRASİ TEMELİNDE BİRLİK

Ancak, işçiler birliklerini grev boyunca aynı sağlamlıkla tutabildilerse, bu sadece hedefin belirli olduğundan ve haklı bir zemine mücadele edilmesinden ileri gelmiyordu. Birliği mücadele boyunca öyle sağlam tutan bir diğer önemli etken, grev boyunca uygulanan demokrasi idi.

Grevi baştan sona yöneten organlar, grev komiteleri idi. Ama bu komiteler, bizim revizyonist sendikacılarımızın tepeden üç-beş kafadarlarıyla kurdukları o göstermelik komitelere hiç benzemiyordu. Bunlar, işçinin seçtiği demokratik komitelerdi. Ve her önemli görüşmede, her önemli karardan önce ve sonra, kitlelerine danışmayı, oylamalar yapmayı başlıklar edinmişlerdi. Grevin 20 gün boyunca süren sarsılmaz birliği, ancak böyle bir demokrasi temelinde sağlanabilirdi.

Tabanda uygulanan bu geniş demokrasi, elbette merkezi bir önderliği ve disiplini de beraberinde getiriyordu. Grevci işçiler, daha grevin ilk günlerinde 20 fabrika ve işletmenin işçilerini temsilen merkezi bir grev komitesi oluşturdular. Hükmüt bu komiteyi tanınamakta çok diretti. Görüşmeleri tek tek fabrikalar düzeyinde sürdürmeye ve bu yolla işçileri bölmeye çalıştı. Ama işçiler bu oyuna gelmediler. Merkezi grev komitesinin tanınmasında ısrar ettiler. Böylece, demokratik bir temelde oluşan direniş aynı zamanda örgütlü, disiplinli bir yapı kazanmış oluyor, bütün güçler tek bir merkezde birleştiriliyordu. Böyle güçlü ve işçinin güvenine sahip bir merkezi önderliğin oluşması, eylemin başarısında tayin edici bir rol oynadı.

BİRLEŞİLEBİLECEK BÜTÜN GÜÇLERLE BİRLİK

Grevin önderliği, mücadele boyunca, birleşilebilecek bütün güçlerle birleşmeye, karşı cepheye en ufak gelişmelerden yararlanmaya ve en geniş cepheyi kurmaya büyük titizlik gösterildi. Grev, daha en başından bütün Polonya halkını yanına aldı. Çünkü işçiler, haykırıkları özgürlük ve bağımsızlık sloganları ile aynı zamanda bütün halkın duygularını dile getiriyorlardı. Aydınlatma, memuruyla, ev kadınıyla bütün Polonya halkı grevci işçilerin yanında saf tuttu. Gdansk grevçileri, bu mücadeleyle işçi sınıfının öncülüğünü, "öncüyüz, güçlüyüz" diye bağırarak değil, bütün halkın taleplerine sahip çıkarak kabul ettirebileceğini de göstermiş oldular.

Grevci işçiler, daha ilk günden itibaren, dünya kamuoyunu yanlarına almaya büyük önem verdiler. Gerek'in sıkı sansür mekanizmasına rağmen, Batı basınına günü gününe haber ulaştırmayı, davalarının haklılığını bütün dünyaya duyurmayı başardılar. Yürüttükleri etkili propaganda çalışması sayesinde, revizyonist diktatörlüğün, grevçileri Baltık kıyısında tecrit etme ve ezme planını boşa çıkardılar.

Grevin önderliği, ülkede ve dünya çapında birleşilebileceği bütün güçlerle birleşirken, karşı saftaki gelişmelerden yararlanmayı da ihmal etmedi. Evet, iktidar Rusya'ya usulükli verildi. Ama bu, Gerek eşittir Rusya demek değildi. Onların da aralarında gelişmeler vardı. Yine parti Rusya'nın kontrolü altında idi, revizyonistti, ama, parti de kendi içinde gelişmeler taşıyordu.

Mücadelenin önderliği, bütün bu gelişmeleri dikkate alan bir çizgi izledi. Grevçilerin sözcüleri, Batıya ulaştırdıkları mesajlarda, "Sorunun çözümünün Varşova yönetiminin elinde olduğunu ve yabancı güçlerin Polonya'nın işçilerine karşısına kesinlikle karşı olduklarını" belirtmeleri, Gerek'i Sovyetler Birliği'ne daha fazla yaklaştırmamaya nasıl önem verdiklerini gösteriyordu. Yine grevçiler, çeşitli açıklamalarında "Parti yöneticilerinin bir kısmının da baskı altında olduğundan" söz ederken, parti içindeki gelişmelerden yararlanmaya çalışıyor, ilimli kanadı tarafsızlaştırmaya gayret ediyorlardı. Nitekim bu çabaların olumlu sonuçları kısa zamanda görüldü. Grevlerin başlamasından bir süre sonra, Başbakan ve 5 Siyasi Büro üyesinin görevden alınıp yerlerine ilimli bilinen kişilerin getirilmesi, grevçilerin izledikleri doğru çizginin bir ürünü idi. Bu çizgi, ciddi, sorumlu, çetin bir sınıf mücadelesi verdiğini bilincinde olan ve yemek azmiyle savaştan insanların çizgisidi. Sirtında yumurta küfesi taşımayan ve herkeşe birden faşist-gerici diye saldırıp kendisinden başka kimseyle birleşemeyen sorumsuz "solcu"ların hiçbir zaman anlayamayacakları, kavrayamayacakları bir çizgi...

YARIN: Eylemin Biçimi ve Sınırı

KARAMAN OVASINDAKİ PANCAR ÜRETİCİLERİ DEMİREL'E SESLENİYOR - I

«Nasıl sökelim, daha çapadan işçilere borcumuz var. İstesek de sökemeziz, üreticinin elinde beş para yok»

AVANS YOKSA SÖKÜM DE YOK!

"Pancar ektilik tarlaya işimiz kaldı. Allah İster şere yor ister hayra Para almadan söküm yok vala"

AYDINLIK EKİBİ
KARAMAN'DAN YAZIYOR

Karaman Ovasında, pancar üreticilerinin dilinde bu mani dolayışor şimdilerde. Karaman, Konya Ovasının bir ucunda, bir yakası Toroslara çevrili, bir yakasında koca Karadağ kararıp durur. Konya çıkışından Toroslara geçidi Sertavul'a kadar göz alabilirdiğince bereketli topraklar buraları. Köylünün deyişiyse kan ekse can biter. Yani aktılan ter boş gitmez buralarda.

Hitit krallarının atlarını yaydıkları bu ovalar şimdi geniş pancar ekim alanları. Devranbel dedikleri ayçiçeği de bolca ekilir oldu ovada.

"Pancar ekimi, arpa buğdaya hiç benzemez" diyor köylüler. Çoğuktan de öyle. Ekiminden sökümüne kadar bir çocuk gibi bakım ister. Tarlayı sür, ek, sula, çapala. Sonra söküm zamanı gelir, sonra sökülen pancarlar kantara. Kantar başı dert yatağıdır, yani ürünün devlete teslim edildiği, ürünün karşılığı paranın ödemesi için beklenen uzun sürenin başlangıcı...

Çocuk gibi bakım ister pancar. Sür, ek, sula, bin zahmetle tarladan sök. Sıra kantara geldi mi derdin büyüğü başlıyor. Pancarlar ofise teslim ediliyor ama, parası ne zaman ödenecek. Bunu köylü biliyor. (Fotoğraf AYDINLIK)

YURT HABERLERİ

«Devletin bize 20 milyar borcu var. Bu ne demektir? Ben senin sırtına biniyorum demektir»

AYDINLIK EKİBİ
KARAMAN'DAN YAZIYOR

Karaman Ovasında, pancar üreticilerinin dilinde bu mani dolayışor şimdilerde. Karaman, Konya Ovasının bir ucunda, bir yakası Toroslara çevrili, bir yakasında koca Karadağ kararıp durur. Konya çıkışından Toroslara geçidi Sertavul'a kadar göz alabilirdiğince bereketli topraklar buraları. Köylünün deyişiyse kan ekse can biter. Yani aktılan ter boş gitmez buralarda.

Hitit krallarının atlarını yaydıkları bu ovalar şimdi geniş pancar ekim alanları. Devranbel dedikleri ayçiçeği de bolca ekilir oldu ovada.

"Pancar ekimi, arpa buğdaya hiç benzemez" diyor köylüler. Çoğuktan de öyle. Ekiminden sökümüne kadar bir çocuk gibi bakım ister. Tarlayı sür, ek, sula, çapala. Sonra söküm zamanı gelir, sonra sökülen pancarlar kantara. Kantar başı dert yatağıdır, yani ürünün devlete teslim edildiği, ürünün karşılığı paranın ödemesi için beklenen uzun sürenin başlangıcı...

Çocuk gibi bakım ister pancar. Sür, ek, sula, bin zahmetle tarladan sök. Sıra kantara geldi mi derdin büyüğü başlıyor. Pancarlar ofise teslim ediliyor ama, parası ne zaman ödenecek. Bunu köylü biliyor. (Fotoğraf AYDINLIK)

YURT HABERLERİ

«Devletin bize 20 milyar borcu var. Bu ne demektir? Ben senin sırtına biniyorum demektir»

AYDINLIK EKİBİ
KARAMAN'DAN YAZIYOR

Karaman Ovasında, pancar üreticilerinin dilinde bu mani dolayışor şimdilerde. Karaman, Konya Ovasının bir ucunda, bir yakası Toroslara çevrili, bir yakasında koca Karadağ kararıp durur. Konya çıkışından Toroslara geçidi Sertavul'a kadar göz alabilirdiğince bereketli topraklar buraları. Köylünün deyişiyse kan ekse can biter. Yani aktılan ter boş gitmez buralarda.

Hitit krallarının atlarını yaydıkları bu ovalar şimdi geniş pancar ekim alanları. Devranbel dedikleri ayçiçeği de bolca ekilir oldu ovada.

"Pancar ekimi, arpa buğdaya hiç benzemez" diyor köylüler. Çoğuktan de öyle. Ekiminden sökümüne kadar bir çocuk gibi bakım ister. Tarlayı sür, ek, sula, çapala. Sonra söküm zamanı gelir, sonra sökülen pancarlar kantara. Kantar başı dert yatağıdır, yani ürünün devlete teslim edildiği, ürünün karşılığı paranın ödemesi için beklenen uzun sürenin başlangıcı...

Çocuk gibi bakım ister pancar. Sür, ek, sula, bin zahmetle tarladan sök. Sıra kantara geldi mi derdin büyüğü başlıyor. Pancarlar ofise teslim ediliyor ama, parası ne zaman ödenecek. Bunu köylü biliyor. (Fotoğraf AYDINLIK)

YURT HABERLERİ

Mersin'de barsak enfeksiyonundan 3 ayda 49 yurttaş öldü

MERSİN (ÖZEL) Mersin'de son üç ay içinde bağırsak enfeksiyonundan kurtulamayan 49 yurttaşın hayatını kaybetmesi, büyük bir ölüme sebep oldu. Bu ölümler arasında 3 ayda 49 yaş arasındaki çocukların teşkil ettiği olayla ilgili olarak yetkililer barsak enfeksiyonu kuşku demeye devam ediyorlar.

MERSİN (ÖZEL) Mersin'de son üç ay içinde bağırsak enfeksiyonundan kurtulamayan 49 yurttaşın hayatını kaybetmesi, büyük bir ölüme sebep oldu. Bu ölümler arasında 3 ayda 49 yaş arasındaki çocukların teşkil ettiği olayla ilgili olarak yetkililer barsak enfeksiyonu kuşku demeye devam ediyorlar.

MERSİN'DE ODUNUN TONU 7 BIN LIRA OLDU

MERSİN (ÖZEL) Mersin'de Orman İşletmesi ile Mersin Belediyesi anlaşmazlığı düşüncesi odunun fiyatı birden yükseldi. Odun satış mevsiminin Eylül ayı olduğunu söyleyen Orman İşletmesi, odunun halka satılmadığı gerekçesiyle belediyeye tanıdığı imkanı kesince Mersin'de halk tanzim satış yerlerinde yaka-çamı almıyor. Mersin Belediyesi yetkilileri ise Orman İşletmesini yanlı davranması ve odun vermemekte suçlıyor.

MERSİN (ÖZEL) Mersin'de Orman İşletmesi ile Mersin Belediyesi anlaşmazlığı düşüncesi odunun fiyatı birden yükseldi. Odun satış mevsiminin Eylül ayı olduğunu söyleyen Orman İşletmesi, odunun halka satılmadığı gerekçesiyle belediyeye tanıdığı imkanı kesince Mersin'de halk tanzim satış yerlerinde yaka-çamı almıyor. Mersin Belediyesi yetkilileri ise Orman İşletmesini yanlı davranması ve odun vermemekte suçlıyor.

GÜNDEM dışı

Eren'in yanlışlığı ortalığı karıştırdı

İşçileri Bakanı Orhan Eren emirsübayını çağırarak için yanlışlığı alarm düğmesine basınca İşçileri Bakanlığı bir anda karışmış ve polislerle dolmuş. Bakanlığın kalabalık olduğu bir saatte meydana gelen olay, vatandaşların da heyecanlanmalarına neden olmuş. Birden Bakanlık odasından alarmın çalındığını gören Konya polisi büyük bir hızla bakanın odasına dört bir yandan dalmışlar, karşılarında dosyaları göstererek, "Bunları kaldırım" diyen bakanlarını sapa sağlam görünce rahat bir nefes almışlar.

Piyasa açılınca...

MKE'nin Kırıkkale yapısı tabancalarına yüzde yüz yakın zaman yapılarak 18 bin lira olan 7.65 mm.'lik Kırıkkale yapısı tabanca dünden itibaren 35 bin liraya satılmaya başlanmıştır.

Bilindiği gibi yeni çıkarılan silah kararnamesiyle bazı meslek sahibi kişilere silah ruhsatı verilmesi karara bağlanmış bu nedenle de silah almak için müracaat edenlerin sayısında büyük artışlar meydana gelmiş ve üretim bunu karşılayamamıştır.

Daha önce satışları üretim yetersizliği gerekçesiyle durdurulduğunu açıklayan yetkililerin "zam yok" demelerine rağmen 18 bin lira olan tabanca fiyatlarını 35 bin liraya çıkartmışlar... Tabii bu arada durdurulan satışlara da tekrar başlanmış.

Moskova'daki özgürlük

Moskova fikir özgürlüğüne ne kadar saygılı olduğunu bir kere daha gösterdi. Baksanza Polonya işçilerine küfredmek ne kadar serbest.

İKİ HABER

Mem-Der üyeleri yan ödemelerini Maliye Bakanına gönderdi

İstanbul'da da memurlar yan ödemelerinin yüzde 60'ını Maliye Bakanına postalandı. Fotoğraf: memurlar Büyük Postane önünde havalere yatarak için beklerken. Fotoğraf:Metin AKTAS

«Sayın İsmet Sezgin bu paraları bayram harçlığı yapsın»

ANKARA (AZEL) Aydınlık (5 Ağustos 1980)

250 milyon doların keyfi

Maliye Bakanı Sezgin, Saudi Arabistan Maliye Bakanı ile kredi anlaşmasını imzaladıktan sonra felekin bir gün kaldı. (Mehmet LİMA) Maliye Bakanı İsmet Sezgin, Saudi Arabistan'la yapılacak anlaşmada 250 milyon dolarlık (25 milyar lira) kredi anlaşmasını imzaladığından sonra nihayet rahat bir nefes aldı. Türkiye'ye verilen borçları...

Günaydın (27 Ağustos 1980) HAYRET! BAKAN İLK DEFA MEMURLARIN SÖZÜNÜ DİNLEDİ

YARIN: DEVLET BİZİ TEFEÇİYE TERKETTİ

Acıkece

DOĞAN YURDAKUL

Karışık

Erbakan'ın erken seçim için verdiği süre dolunca Anayasa Komisyonunda Alt Komisyon raporunun okunması da bitti.

90 sayfalık rapor bir haftada okundu. AP'lerin şikayetlerine göre Komisyon sözcüsü son gün bir sayfayı 15 dakikada okumuş. Bu kadar zor bir işi başardığı için sözcüye kızmak değil kutlamak lazım.

Düşünün bu rapor 90 sayfa değil de 900 sayfa olsaydı. Örneğin Muammer Aksoy Hoca yazdırmış olsaydı. O zaman ne olacaktı? Herhalde raporun okunması bittiğinde 1985 seçimlerine gelmiş olurdu. Aslında bu Komisyon erken seçim meselesini halledinceye kadar da herhalde normal seçime gelmiş olacak. Önemli değil o zaman da Komisyon "geç seçim" kararı alır.

HANGİ PARTİDEN?

MSP yetkilileri eroin kaçakçılığı meselesi ile ilgili açıklamalarında Erbakan'ı suçlayan Halit Kahraman'ın MSP'li olmadığını "Başka bir parti ile ilişkisi nedeni ile MSP'den uzaklaştırıldığını" söylüyorlar.

Ama "bu başka parti"nin hangisi olduğunu bir türlü açıklamıyorlar. "Hassas bir konu" diyerek geçiştiriyorlar. Oysa bunu bilmeyen hemen hemen yok gibi, Kudret Bayhan hangi partidendi?

Halit Kahraman öyle muhtaç kaldığı için eroin kaçakçılığı yapacak kadar yoksul biri değil, oldukça varlıklı bir kişi. 1977 seçimlerinde MSP'nin Diyarbakır listesinde üçüncü sıraya düşürüldüğü için bozulmuş. Diyarbakır da MHP'nin il örgütünü kurmaya kalkışmış fakat halk Türkiye'nin bile giremediği bir ilde buna izin vermemiş.

MSP aleyhinde kullanılacak her malzemenin üstüne atlayan MHP'nin Hergün gazetesi neden bu olaya küçükük yer verdi? Halit Kahraman'ın ilişkisi olduğu partinin MHP olduğunu bu örnek bile gösteriyor.

KİMLER NASIL OKUYOR?

Hergün deyince aklıma geldi. Hergün gazetesinin bir muhabiri Ali Yurtaslan'ın memle-

ketine gitmiş ve babasıyla görüşmüş. Kasım Yurtaslan "Konuşursam bana da bir şey yaparlar" demiş.

Biz MHP'lilerin Yurtaslan ailesine neler söylediklerini biliyoruz. "Ali iyi çocuktur, yine milliyetçidir. Onu MİT kaçırdı. Öldürmüş olabilirler, yaşadığı şüpheli" dediler. Ama Örsan Öymen ile birlikte Avrupa'da fotoğrafları çıkınca herhalde bir daha Yurtaslan ailesinin yüzüne bakacak halleri kalmamıştır.

Hergün muhabirinin yazısında söylediği en ilginç sözler şunlar: "Ötobüsümüz sabahın erken saatlerinde Ankara terminalinden çıkar ken o günün Aydınlik gazetesine göz gezdirdiyordum."

Aydınlik okuduğu için saldırya uğrayan okuyucularımızdan durmadan şikayet duyar-ken bakıyoruz bir kişi otobüste rahat rahat Aydınlik okuduğunu hem de gazete sütunle-ri-nde adını açıklayarak yazıyor.

Aydınlik'ı Türkiye'de en rahat okuyabilenlerin MHP'liler olmasından okuyucularımıza kimlerin saldırdığını anlıyoruz musunuz?

İLÂN

TGS'nin Banknot Matbaasındaki grevi hükümeti şaşırtmışa benziyor. Öyle ya Bakanların ve Ortadoğu'nun en büyük matbaası, Gercik grev başlamadan önce hükümet matbaadan bir hayli para kaçırmış, ama o tükenince ne yapacaklar?

İşçi haklarına ne kadar değer verdiğini her fırsatta açıklayan Turgut Özal, duyduğumuza göre gezdiği Avrupa ülkelerinde para bastırabilecek bir matbaa da arıyormuş, yani grev kırıcılığını Avrupa'ya yaptıracaktı.

Yakında gazetelerde şöyle bir ilan çıkarsa hiç şaşırılmaz:

"Banknot Matbaasındaki üzüntü verici grev karşısında parasız kalmış olduğumuzdan milliyetçi ve okur yazar kalpazanlar aranmaktadır. İstekilerin resmî güvence altında bulunacak ve isimleri aramızda bir sır olarak kalacaktır. İlgililerin uygun bir rumuzla Merkez Bankasına başvurmaları rica olunur."

Çin'de bölgesel halk hükümetleri seçildi

Bölgesel hükümetlerde yaşlı kadrolar yerlerini genç kadrolara bırakıyor

Yönetimde demokratik partilere ve yurtsever şahsiyetlere yer veriliyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Tayvan Eyaleti dışında, Çin'in 29 eyaleti, belediye ve özerk bölgesinde geçen yıldı bu yana ardarda halk kongreleri yapıyor. Bu kongrelerde daimi komiteler seçiliyor. Halk hükümetleri yeniden kuruluyor. Bu ülkede siyasi istikrar ve birliğin sağlanmasında yolunda atılmış çok önemli bir adımdır.

Devrim Komitelerinin yeni "halk hükümetleri"nin alması Çin yönetim sisteminde yapılan diğer büyük bir reformdur. Kültür Devrimi sırasında (1966-1976) kurulan Devrim Komiteleri geçici iktidar organlarıydı ve üyeleri demokratik biçimde seçilmemişti. Oylar, iktidarın ağırlıkta Devrim Komitelerinin elinde toplanmasını, kitlelerin inisiyatifini harekete geçireceği ve demokrasiyi hızlandırıcı olmadığı kanıtlanmıştır. Dörtü Çete ve takipleri bundan kendi çıkarlarını gerçekleştirmek için yararlandılar.

Bu sistemde ise yasama ve idari organlar (Halk Kongrelerinin daimi komiteleri ve halk hükümetleri) birbirinden ayrılmış bulunuyor. Bu, halka yönetime daha fazla katılma ve hükümeti denetleme olanağı veriyor. Çeşitli düzeylerdeki mahallî yönetim organlarını bağımsız bir şekilde görevlerini yerine getirme olanağı tanıyor. Bu reform sosyalist demokrasinin güçlenmesini sağlayacak ve Çin'in sosyalist hukuk sisteminin geliştirecektir.

Toplanan halk kongrelerinde, delegeler demokrasiyi tam olarak uyguladılar, geçmiş deneyleri özetlediler ve kendi özel koşullarına göre yerel ekonominin gelişmesi için planlar yaptılar.

BÖLGESEL KURULUŞLARIN ÖZELLİKLERİ

Çeşitli eyalet, belediye ve özerk bölgelerin demokratik yolla seçilen yönetici kadroları şu özellikleri taşımaktadır:

— Lin Biao ve Dörtü Çete tarafından bastırılmış ve ezilmiş zengin tüccarların eski kadrolar devlet organlarına yeniden seçilmiştir.

— Kuruluşlara bugüne kadar seçilmemiş oranda, çeşitli alanda uzman ve bilim adamı seçildi. Örneğin bir matematikçi olan ve Fudan Üniversitesi Başkanlığı görevini yapan Su Buqing, şu anda Şanghay Belediyesi Halk Kongresi Komitesi Başkan Yardımcılığı yapmaktadır. Yine, bir hukukçu olan Jieqing şimdiki Pekin Belediye Başkan Yardımcılığı görevini yürütmektedir.

— Demokratik partilerin üyeleri ve yurtsever şahsiyetler devlet organlarında yönetim görevlerine yeniden atıldılar.

— Yüksek mevkilerdeki yaşlı kadroların sayısı oldukça yüksek olmasına rağmen, hayatlarının en verimli çağında yönetim kademelerine getirilen kadroların sayısında bir artış olmuştur. Bu konuda bir bildiri yayınlayan Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi, bu durumun adım adım gelişmesi yolunda gerekli önlemlerin alınması için çağrıda bulunarak yüksek mevkilerde genç kadroların seçilmesi ve atanmasını istemiştir.

Tarihsel taviz ve sonrası

Polonya'da grev yapan işçilerle hükümet arasındaki görüşmeler işçi isteklerinin büyük bir kısmının yerine getirilmesiyle bir sonuca bağlanmış gözüküyor. Bazi bölgelerdeki işçi kesimleri arasında iki taraf arasında varılan anlaşma konusunda belli oranda kararsızlıklar ve hoşnutsuzluklar olmasına rağmen, denilebilir ki, işçilerin başarısı büyük bir tarihsel öne sahiptir. Çünkü sosyal-faşist diktatörlüklerle yönetilen ülkelerden biri olan Polonya'da işçi yığınları bir halk meclisi oluşturarak hükümetten güvenoyunu çekmiştir.

Tüm bunların yanında Polonyalı işçilerin en büyük başarısı, sınırları Sovyet tankları ile çevrili bir ülkede hükümetten tarihi bir taviz koparabilmesinde yatmaktadır. Bu taviz, Polonya gibi diktatörlükle yönetilen bir ülkede işçilerin temsilciliğini yapacak, onların haklarını koruyacak ve hükümetten bağımsız işçi sendikalarının kurulmasıdır.

Gerçekten de bu konu Marksizm'le ilgili olmayan çevrelere yeterince kavranılmamaktadır. Bunu Avusturya Başbakanı Kreisky şöyle ifade ediyor. "Bir diktatörlük rejiminde grev yapma ve hür sendika kurma hakkının tanınması gibi bir çelişkiyi açıklamak benim için mümkün değildir."

Oysa meselenin özü gayet açıktır. Çünkü halk adına yönetimi gaspeden ve demagoji yoluyla halkı temsil ettiğini ileri süren herhangi faşist bir diktatörlük, eninde sonunda halk kitlelerini temsil edecek bir seçeneği bulur karşısında.

Tüm dünya kamuoyunun ilgi ve desteğini alan Polonya işçi hareketini şu anda bekleyen asıl sorun şudur: Gierek yönetimi gerçekten vaatlerini yerine getirecek midir? Ülkenin nesnel koşulları özellikle ekonomik koşulları buna imkan veremeyecektir. Hükümetin resmi yayın organı iki taraf arasındaki anlaşmayı "Akıllı ve ağırbaşlı bir tutum" olarak nitelmesine rağmen, anlaşmanın ayrıntılarını yayınlamamıştır. Bu konudaki ayrıntılar özellikle Yugoslav gazetelerinde yayımlandı. Bunun ne anlama geldiği bilinmemekle birlikte, Gierek'in anlaşma şartlarına uymayacağı konusunda tereddütlere yol açtığı kolayca söylenebilir.

Buradan hareketle denilebilir ki, Gierek gerçekten de iki atış arasında kalmıştır. Bir taraftan isteklerin gerçekleştirilmesi ve verilen sözlerin tutulması halinde Moskova'nın gazabı, diğer taraftan Moskova'nın gazabını çekmemek için verilen sözlerin tutulmaması halinde Polonyalı işçilerin halkı tepkisi.

Bu anlamda Polonya'daki anlaşmazlığın sona ermediği, varılan anlaşmanın sadece geçici bir "ates kes" olduğu söylenebilir. İşte bu nedenle işçilerin kazandığı haklar daha ileri mücadele biçimleri açısından kazanılmış tarihi mevziler olarak değerlendirilmelidir.

Son olarak şunu da eklemek gerekir ki; ileride başgöstercek herhangi bir işçi ya da halk hareketine karşı ne Moskova ne de Batı ülkeleri bugün takındıkları tavırları takınmayacaklardır. ABD Başkanı Carter'in dün Alabama'da "İşçi Bayramı" dolayısıyla yaptığı, çok titizlikle hazırlanmış konuşması ve Polonya işçilerinin başarısını öven konuşmasını da bu açıdan değerlendirilmelidir.

T.C. İCRA DAİRESİ				
1980/600 Talimat				
MENKULÜN AÇIK ARTIRMA İLANI				
Bir borçtan dolayı hacizli ve aşığı cins, miktar ve kıymetleri yazılı mallar satışı çıkarılmıştır.				
Birinci artırma 29.9.1980 günü saat 14-14.15'de Üsk. 1. İcra Dairesinde yapılacak ve o günü kıymetlerinin %75'ine istekli bulunmadığı takdirde 30.9.1980 günü aynı yer ve saatte 2. artırma yapılacak ve çok fiyat verene satılacağı ve satış şartnamesinin icra dosyasından görülebileceği, masraflı verildiği takdirde şartnamenin bir örneğini isteyenlere gönderilebileceği, fazla bilgi almak isteyenlerin yukarıda yazılı dosya numaralarıyla icra memurluğuna başvurmaları ilân olunur.				
Muhammen Kıymet	Adedi	Cinsi	(Mahiyeti ve Önemli nitelikleri)	
Lira	Kırt	1	Raf marka dikiş makinesi	(Basın: 6147-1159)

MENKULÜN SATIŞ İLANI				
Gaziosmanpaşa İcra Memurluğundan				
Dosya No: 1980/691 Ta.				
Bir borçtan dolayı mahzuz 1 adet 74458 seri nolu 978 imal tarihli mavi boyalı faal çift kafa motoru üzerinde boya kompresörü komple 150.000TL'si muhammen kıymetindeki menkul İstanbul-Gaziosmanpaşa, Küçükköy, 500 Evler Cad., 275 Sokak No: 30 adresinde satılacaktır.				
Birinci artırmanın 8.9.1980 günü saat 15.00-15.30'da yapılacağı mezkur günde kıymetlerinin %75'ine istekli bulunmazsa 9.9.1980 de aynı yer ve saatte ikinci artırma ile en çok fiyat verene satılacağı ve belediye resimlerinin alması ait olacaktır ilân olunur. 7.8.1980				
(Basın: 6144-1160)				

5. Halk Kongresinde delegeler kararları onaylarken.

IRKÇI AÇIKLAMA TEPKİLERE YOL AÇTI Danimarka Büyük İlerleme Partisi Başkanı, yabancı işçilerin geri yollanmasını savundu

Kemal Koç

Ayrıca Danimarka Türkiye İşçiler Birliği, Türk İşçileri Cemiyeti basına yaptıkları açıklamalarda, ırkçılığa mahkum ederek yabancı işçilere düşmanlık siyasetine son verilmesini istedikler. Ayrıca Danimarka'nın büyük siyasi partileri olan Sosyal Demokrat Parti, Hristiyan Halk Partisi, Radikal Sol, Danimarka Sol Sosyalistler Partisi, Sosyalist Halk Partisi, Liberale Parti, Danimarka Komünist İşçi Partisi ve birçok ileri ve demokratik kuruluş, Glistrup'un bu ırkçı açıklamaları mahkum ve protesto ederek, yabancı işçilerin her zaman Danimarkalılarla eşit haklara sahip olduğunu açıkladılar.

Glistrup'un yabancı işçileri aşığılayıcı konuşmasında kendi partisinin içinden de tepki geldi. Birçok milletvekili basına yaptıkları açıklamalarda, Glistrup'un televizyonda çıkan açıklamalarının kendi şahsi görüşü olduğunu belirttiler.

Ote yandan, Danimarka kamuoyunda ırkçı olarak ün salan Glistrup, Danimarka'da çıkan Ekstra Bladet gazetesine verdiği demeçte "Hitler'in fikirlerini savunmanın yanlış olmadığını" söyledi. Glistrup Ekstra Bladet gazetesindeki açıklamasında, Türkiye işçilerinin her yıl milyonlarca kron tutarındaki parayı Türkiye'ye götürür orada dolar patronları gibi harcadıklarını iddia etti. Fakat Glistrup, elbette Danimarka'da en zor ve en düşük ücreti yabancı işçilerin aldıklarına hiç değinmedi. Öte yandan Danimarka hükümet yetkilileri, yabancı işçilerin sosyal yardım kurumlarından çok az faydalandıklarını televizyonda belgelerle açıkladılar.

Menkul Satış İlanı

Bir borçtan dolayı mahzuz olup satılmasına karar verilen cem'an 370.000.00 lira muhammen kıymetindeki çeşitli menkul ev eşyası açık arttırma suretiyle satılacak paraya çevrilecektir.

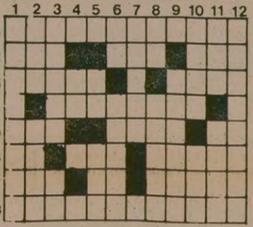
Birinci açık arttırma, 2/10/1980 günü saat 12.30 ila 13.00 arasında Bakırköy Avcılar Deniz köşk mahallesi Sahil yolu Güneş sokak No: 31 kat 1 D: 3'te yapılacak aynı gün kıymetinin %75'ine talip çıkmadığı takdirde 3/10/1980 günü aynı yer ve aynı saatte ikinci açık arttırma suretiyle en çok fiyat verene satılacağı, Damga resmi ve telihiye ücretinin alması ait olduğu Daha fazla bilgi almak isteyenlerin yukarıda yazılı dosya numaraları ile icra Memurluğuna müracaat etmeleri ilân olunur. 28/8/1980

(Basın: 6138-1158)

BUL/MACA

SOLDAN SAĞA: 1) Emniyet Müdürlüğünde bir kum (iki kelime). 2) Fena olmayan-TERSİ akıntı-TERSİ ekip. 3) TERSİ yer, yöre-Bir baskı türü. 4) TERSİ bir Amerikan sakızı. 5) Bir meyve-Kıyas-TERSİ vilyet. 6) TERSİ kimyada Kalayın simgesi-Bir deniz aracı-Siv. 7) Karışık renkli-TERSİ bir bitki-Bir bayan ismi. 8) Muhtar olanların işleri.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) TERSİ bir müzik aleti. 2) Avcı içi Yaramaz olmayan. 3) TERSİ bir erkek isim-Acı duyma halinde söylenen söz. 4) Bir renk. 5) Eski dilde su-Ced. 6) Bir uzaklık i-şareti-Enerji verilmeye çalışan aygıt. 7) Arapça'da gileme, saklama anlamında kullanılır. 8) TERSİ ilave-TERSİ kuru olmayan. 9) TERSİ evren. 10) Umut-Bir tür toprak. 11) TERSİ bir tarikat ya da sanatın ilk kurucusu-Hakka uygun, hakiki. 12) Sözlüni geçiren, yetkili.

SOLDAN SAĞA: 1) Galvanakoter 2) Üre-Nanc-Ege. 3) Zargana-İt. 4) Eşle. 5) Al-Zat-İri. 6) Kas-Yağ-lamak. 7) Amerika-tasE. 8) nalırdınlus.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1) Güz-Akan. 2) Araklama. 3) Ler-Sel. 4) Gez-İr. 5) Ana-ayır. 6) Nan-Takı. 7) onak-gad. 8) kE-İl 9) Kerata. 10) Te-Simal. 11) Eğil-ASU. 12) reterekS.

Kadıköy'den Devrimci Yol taraftarı okuyucumuzun mektubu ve sorularına cevaplar (1)

sorular? cevaplar

SOSYAL-EMPERYALİZM

Aydınlik gazetesi yöneticileri, Birkaç konuda sizleri eleştirmek istiyorum. Baş çelişki, dediğiniz gibi Sosyal emperyalizmi değildirdi. Sovyetler Birliği'nde revizyonist diktatörlük hüküm sürmektedir. Marksizm tahrif edilmiştir. Kaldı ki Marksist literatürde sosyal-emperyalizm diye bir kavram yoktur. Sadece Stalin'in bir yazısında sosyal-sovenizmden bahsedilmektedir. Bir ülkenin emperyalist, sizin deyiminizle sosyal-emperyalist olup olmadığının anlamak için üretim ilişkilerine bakmak gerekir. Sovyetler Birliği'nde üretim ilişkileri sosyalisttir. Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahalesi toprak elde etmek amaçından da uzaktır. Yani sosyal-emperyalist bir saldırdığıdır. Yönetimi elinde bulunduran revizyonizmin bir yanısırmadır. Bize göre ulusların kendi kaderlerini tayin hakkına sahiptir. Bunu kimiyoruz. Fakat halkın sosyalist ya da devrimci deyince Sovyetler Birliği'ni gösterdiği ve gerici ve faşist propagandanın alabildiğine yoğunlaştığı bu ortamda yaptıklarınız biraz anti-komünistlik olmuyor mu? Burjuvaziyi aynı borazanı öttürmek değil de nedir bu? Bilinmeyen Sol dizisinde siyasi hareketleri tanıtırken anarşist, göşist olarak tanımlamak burjuvaziyi aynı kefedine o siyasetler Çorum'da emekçi halk kitlelerine önderlik ederek insanlık suçunu oğuzuna yüklediğini düşünürsek, Hayatın somut pratiği getirmektedir. Ayrıca o dizide siyasi hareketleri tanıtırken çalışma yaptıkları bölgeleri kahve ve ev olarak yazmak biraz muhbirlik olmuyor mu? Bari adreslerini bildiklerinizin adreslerini de yayımlasaydınız. Faşistler kitle kitle yapıyorlar, yurtsever bilim adamlarına kurşun sıkarken, her gün 3-5 devrimciyi katlederken, etkiye tepki misali devrimcilerin susması beklenemez. Çünkü devrimciler peygamber değildirdi.

TIKP etrafında örgütleniyorsunuz. Bu bir düzen örgütlenmesidir. Marksistler parlamentodan bir devrimci kürsü olarak yararlanmak için seçime katılırlar. Seçim partisi sayesinde toplumsal devrim için değil.

Eğer bir parça cesaretiniz varsa gazetedeki tam metin olarak yayımlayın cevaplandırın ve alternatiflerinizi getiriniz.

Bir Devrimci-Yol taraftarı—İstanbul

SORU Sovyetler Birliği'nde revizyonist diktatörlük hüküm sürmektedir. Marksizm tahrif edilmiştir. Kaldı ki, Marksist literatürde sosyal-emperyalizm diye bir kavram yoktur. Sadece Stalin'in bir yazısında sosyal-sovenizmden bahsedilmektedir.

CEVAP Marksist literatürde "sosyal emperyalizm" diye bir kavram vardır. Lenin emperyalizmi bütün ayrıntıları ile tahlil ettiği "Emperyalizm" adlı kitabında şöyle demektedir: "Bugünkü, Alman sözde 'Sosyal-Demokrat' partisinin önderlerine, haklı olarak, 'sosyal-emperyalistler' yani sözde sosyalist, gerçekte emperyalist denmektedir." (Lenin, Emperyalizm, Aydınlik Yayınları, sayfa: 141-142—Sol Yayınları sayfa: 130)

Görüldüğü gibi "sosyal-emperyalizm" teriminin kökü Lenin'de vardır. Kaldı ki, Lenin'de böyle bir terim olmasaydı, biz böyle bir olguyu tahlil edip sözde sosyalist, fiiliyata emperyalist olanlara "sosyal-emperyalist" deseydik Marksizme aykırı mı hareket etmiş olurduk? Marksizm bir dogma, donmuş bir bilgi yığını değildir ki. Marksizm hayatta birlikte gelişen bir bilimsel teoridir. Eğer bu anlayışa sahip olmasaydık, Tercüman yazarı Nazlı Ilıcak'ın "Hayatında bir ke-rebile telefonla konuşmamış bir insanın söylediklerinin peşinden gidilir mi?" türünden saçmalıkları haklılık kazanırdı.

Marks zamanında kapitalizm olgusu vardı, ama tekelci kapitalizm aşamasının sonucu olan emperyalizm olgusu henüz ortaya çıkmamıştı. Bunu tahlil etmek Lenin'e düştü. 1915 yılında birisi kalkıp da Lenin'e "Marksist literatürde emperyalizm diye bir şey yok. Onun için senin emperyalizmden bahsetmen Marksizme aykırıdır" deseydi doğru olur muydu? Marksizmi Ortaçağ skolastiği derecesine düşürmek Marksizmin düşmanlarının işine yaramıyor mu?

Not: Devrimci-Yol taraftarı okuyucumuza cevaplarımızı südürceğiz.

Milli Düzeyde Politika

(Baştarafı 1. sayfa)

deni, bu "solcuların" da, aslında burjuva ve topraklaşma ideolojisinin cenderesinden kurtulamamış olmalarından, izledikleri ideoloji ve siyaset, işçi sınıfının değildir.

Bunlardan bir kısmı tekke ve çeşme siyaseti izliyorlar. Anadolu'daki eski tarikatları, Çakırcı Mehmet Efeleri ve Çerkez Etmehleri andırıyorlar. Yani eskiden kalmışlar, derebeylik döneminin izlerini ağırlıklı olarak taşıyorlar, çağdaş değildirler. Ulusal planda iktidarı ele geçirmek diye bir hedefleri yoktur. Bütün sorunları, yerel ve sınırlı beklentiler, egemenlik kurmaktır.

Diğer bir kesim, Alevi ve Kürt siyaseti izliyor. Emekçi halkı ve sınıfı bölüyor. Sınıfın tümüne hitap etmek ve sınıfı kucaklamak yolunda yürümüyor. Özetle mezhepçi ve milliyetçilerdir.

Son kesim ise, doğrudan doğruya Moskova'nın siyasetini izliyor. Bunlar, yalnız işçi sınıfına değil, bütün millete cephe almışlardır. Günümüzün en saldırgan emperyalistinin diemen su-yundadırlar.

Aslında her üç kesim her bakımdan birbirleriyle iç içedir ve ortak özellikleri küçük bir azınlığa hitap etmeleri, sınıfı tümüyle kucaklamaya; yönelmemeleri, yani milli düzeyde siyaset yapmamlarıdır.

Bunların en kabayasının sorunu solu kazanmaktır. Bu nedenle en geniş ufku olanı en çok sola hitap etmektedir. Emekçi halkın yüzde 95'i bunların görüş alanı dışındadır. Bütün siyasetler, en çok yüzde 5 için ayarlanmıştır. Bu tutumları nedeniyle, onlar yüzde 5'i kazanmak, solu birleştirmek şansına da sahip değildirler. Çünkü sınıftan kopuk bir sol olamaz ve sınıfı kucaklamaya yönelmeyen siyasetlerle solu birleştirmek de imkansızdır.

Bazıları, "Hele bir kere solu birleştiririz, sınıfı ve halkı ondan sonra" diyorlar. Bu görüş başka zaman yabana atılmaz. Ancak bugünkü Türkiye geçerginden, Türkiye'deki "solun" geçerginden kopuktur. Bazı dönemlerde, garip gelecektir belki, fakat sınıfı kazanmak ve solu kazanmak arasında bir çelişme büyüyebilir. Solu kazanmak, bir süre solun hatalarına meydan okumak ve kararlı olarak sınıfa yönelen siyasetlerden geçebilir. Bugün Türkiye'de durum böyledir.

Nedeni, sol denen kesimde bir süreden beri görülen sınıfa ve emekçi halkı yabancılığıdır. Ülkenin geleceğinden kopma, içine kapanma, bir nevi kabuk bağlama ve hatta çürümeye kadar Solun da, her varlık gibi çürüyen yönlerinden kurtulmak, kendini yenilemek ve kendini aşmak gibi bir sorunu vardır. Sol kendini nasıl yenileyecektir? Kabullarını kirakar, kendine hayret veren sınıfa bağlarını tazeleyerek, yeni kan alarak.

Sovyetler Birliği'ndeki çürüme ve kokuşma bütün dünya soluna sıçramış, bulmuştur. Her ülkenin bünyesinde bunun zemini zaten her zaman vardır. Türkiye'de bu çürümünün üstüne bir de maccarçılık, hatta eksiyaçılık belası gelmiştir. Bütün bunlar sol ile emekçi halk arasında kalın bir duvar örmüştür. Ama solun büyük bir kısmı şöyle başını kaldırıp bu duvarı görecektir. Kendi kendini hapsettiği, içine sıkıştığı küçük bir azınlık içinde solculuk oynamaktadır. Milli düzeyde politika yapmak, aslında bu duvarı hiç saymanın, bu duvarı yıkmamanın başka bir biçimde dile getirilmesidir.

Evet, solda bir yabancılaşma, kaynağından kopma, bir kabuk bağlama ve çürüme vardır. Ama bunların tersi de vardır. Sol, doğası gereği kendi içinde yeniden hayat bulma yeteneğine de sahiptir. Türkiye İşçi Köylü Partisi, sınıfın ve halkın yüzde beşine değil, tümüne yönelen milli düzeyde siyasetle işte bu dinamizmin bayraktardır.

Bunun kanıtı ise, olgulardır. TİKP sınıfın solcu olan dar bir kesiminden değil, tümünden beslenir. Türkiye İşçi Köylü Partisi İGÖ'ü, TİP'li, Halkın Kurtuluşçusu, Dev-Yolcu ve CHP'li-sinden, AP'li ve MHP'lisine kadar sınıftan her kesimden katılma sürekliliği vardır. Doğubeyazıt'ta katılan MHP'li'ler bunun son örneğidir.

Solun içinde bir trafik görülür. Çeşitli parti ve örgütler arasında birbirinden insan kazanma ve saf değiştirmeye sık sık tanık oluruz. Ama bu, sınıfın yüzde 95'ini dışarda bırakan bir kapalı devirdir. Yalnız Türkiye İşçi Köylü Partisi farklıdır. TİKP'ye yönelik, hem solun içinde sürekli olarak vardır (çeşitli grup ve örgütler kendilerini dağıtarak TİKP'ye katılmışlardır), hem de solun dışından vardır.

TİKP, halkın yüzde beşlik bir kesiminden değil, tümünden kan almaktadır. Bu olgu, Partinin sınıfı ve halkı birleştirmek yeteneğine sahip olduğunu gösteriyor. Bu yeteneğin biricik kaynağı, tekke, çeşme, mezhep, milliyet ya da Moskova siyaseti değil, sınıf (proleter) siyaseti izlemek, milli düzeyde politika yapmaktır.

NOT: Aydınllı okuyucumuz! Sizi arayacağız. İlginize teşekkür ederiz.

İstanbul'da

(Baştarafı 1. sayfa)

seyyar satıcıya ait olduğunun saptandığını bildiren yetkililer, tabanca kurşunu ile öldürülen iki gencin de sol görüşlü olduklarını açıkladılar.

Okmeydanı'nda bir kahvehane; bakan teröristler bir kişiyi öldürüp bir kişiyi de yaraladılar. Kendilerine engel olmak isteyen trafik polisi Refik Sarıdağ'ı da katlettiler.

Küçükyağ'da üslenen komandolar, "Sinema 63"ün önünden geçmekte olan iki genci kaçırarak istedikler. Kaçırılmak istenen gençler iki kişinin yolunu çektiriyor. Daha sonra "Sinema 63"ün karşısında bulunan kahveden 4 silahlı komandanonun daha gelecek kendilerini sorguya çekerek bir yere götürmek istediklerini, daha sonra kaçtıklarını anlattılar.

Gençlerin kaçırılmak istendiği yerde bir senede 9 kişi öldürülmüş, 3 kişiyi de işkence yapılmıştı.

Çevrede bulunan Küçükyağlı karakolunun komandoları korudukları bildirildi.

Gültepe İşçi Sokak no:21'deki bir bakkal dükkanında önceki gün silahlı kişiler tarafından iki kişi öldürüldü. Dükkanın sahibi Altındağ adlı yurttaş olay yerinde öldü. Erişip Topçular Belediye Evi'ni Suriş Sokaktaki televizyoncu mağazası da saat 20.30'da tarandı. Mağazada bulunan Umüt Karadağ'ı ağır yaralanan hastaneye kaldırıldı. Daha sonra gazetelere telefon eden bazı şahıslar Türk İntikam Tugayı olarak cinayeti üstlendiler. Kasımpaşa'da İbrahim Benklay adlı bir terzi kafasına kurşun skılarak öldürüldü.

İstanbul'da sabaha karşı da üç yere patlayıcı madde atıldı.

ANKARA'DA Fasistler Seyranbağları Başkanlığı Sokakta yürümekte olan iki genci silah tehdidi ile kaçırdılar.

ADANA'DA Adana'da dün bir camii öldürüldü. Yaşar Akgul adındaki camii vurulduğu sırada Yavuzlar Mahallesi'ndeki bir evin penceresine cam takıldı.

Öğleden sonra da Depboy Caddesinde Abdullah Öztoprak adındaki kulak burun boğaz doktoru muayenehanesine gelen ve kimliği belirlenemeyen iki kişi tarafından öldürüldü. Adana Denizli Mahallesi Muhtarlığı CHP'li 1. Azası Duran Yavuz dün sabah saat 06.00 sıralarında evinden çıktuktan sonra 3 kişinin tabancalarla çapraz ateş etmeleri sonucu hayatını kaybetti.

ESKİŞEHİR'DE Eskişehir'de Behiçbey mezarlığında tabancayla öldürülmüş İktisadi Ticari İlimler Akademisi öğrencisi Mehmet Özdemir'in cesedi bulundu.

ERGANI'DE Ergani otobüs garajında bir grubun bıçaklı silahlı saldırısına uğrayan Kenesata Köyi Ortaokulu öğretmeni Kadir Kayhan öldü. Babası AP Beyşehir İlçe Başkanı İsmail Kayhan yaralı olarak hastaneye kaldırıldı.

NAZİLLİ'DE Nazilli Ticaret Lisesi Müdür Yardımcısı Kenan Tavukçuoğlu'nun önceki gece evinin balkonunda otururken teröristlerin açtığı ateş sonucu öldü.

TARSUSTA Halil Kuşkonmaz adlı bir motosiklet tamircisi sabah saat 11 sıralarında İstasyon Caddesindeki dükkanında henüz kimlikleri belirlenemeyen 2 kişi tarafından tabancalarla ateş edilerek öldürüldü.

Öte yandan geçtiğimiz pazar günü Kadıncık-2 Barajı'nda

halkı avlayan 9 kişiyi kaçırarak komandolardan 8'i tutuklandı. Tutuklanan komandolar şunlar: M.Şükri Karakaya, Tuncer Karakaya, Bayram Karakaya, Hamza Karakaya, Bekir Gün, Adnan Kutlu, Hayri Çiftçi ve Mustafa Balke.

BALKESİR'DE Balkesir'de Ege Mahallesi'nde kahvehane'de oturmaktaki olan Yıldırım Reyhan isimli bir işçi uğradığı silahlı saldırı sonucu öldü.

TRABZON'DA Tonya'da evinin önünde oturmaktaki olan Hüseyin Lermi adındaki bir kişiyi 500 metre uzak-tan piyade tüfeği ile ateş edildi. Açılan ateş sırasında yoldan geçmekte olan Tosun Birinci adlı 26 yaşındaki genç kurşunların kendisine isabet etmesi sonucu öldü.

Erkmen...

AP Genel İdare Kurulunda ise, "Ölen ölürl kalan sağlar bizimdir" şeklinde bir anlayışın hakim olduğu, yani bu bakanların sorumluluklarına hükümetin ortak olmayacağı ve bu bakanların gerekirse düşmelerine göz yumulması kararlaştırıldığı bildirildi. Demirel hükümetinde önmüdeki günlerde büyük çapta değişiklikler olabileceği ifade edildi.

Dişileri Bakan Hayrettin Erkmen hakkındaki gensorudan sonra verilen görevsizlik önergesi cuma günü oylanacak. Bu oylama sonucunda Erkmen'in düşürülmesi bekleniyor.

Sezgin hakkındaki görüşmeler de bugün yapılabilecek hafta içinde gündeme gelebilir. Sezgin için oylamanın da gelecek hafta sonunda önce yapılması bekleniyor.

MSP adına konuşan Recai Kutan, AP'nin hep Amerika ve Yahudi taraftarı" bir politika izlediğini, AET ile yapılan anlaşmanın ise Babrak Karmal'ın Rusya ile imzaladığı anlaşmadan kötü olduğunu iddia etti.

CHP Grubu adına konuşan İstanbul Milletvekili Hikmet Çetin hükümetin komşularla ilişkileri bozduğunu, ülkeyi dışa bağımlı hale getirdiğini savundu.

MHP Grup sözcüsü Mehmet Doğan ise, MSP sözcüsü Recai Kutan'ın MHP için "AP'nin gönlü evet" lakını karşılık olarak Erbakan'ın Saddam Hüseyin'in sözcülüğünü yaptığını iddia etti.

Adalet Partisi Grubu adına konuşan Erdem, konuşmasında MSP'yi hedef alarak, "Bu gensoru hükümet olmayı kararsız hale getirmiş birtakım insanların demagoji ve safata-larında başka bir şey değildir, savıklama mahsulüdür" dedi.

Son olarak söz alan Dişileri Bakan Hayrettin Erkmen konuşmasında gensoruya konu olan dokuz maddeden altısının bütçe görüşmeleri sırasında MSP'nin oyuyla kabul edildiğini, ikisinin maddi hata taşıdığını, birinin ise henüz oluşmakta olan Kudüs olayıyla ilgili olduğunu söyledi.

MSP CEPHESİNDE YENİ BİR ŞEY YOK

Öte yandan MSP Genel İdare Kurulunun iki gündür sürdürdüğü çalışmalar sonunda alınan karar bir bildiriyi açıkladı. Açıklama MSP'nin tutumunda herhangi bir değişiklik veya değişiklik olmadığını gösterdi. Bildiride er-ken seçimin üç aylarla kalma-dan gerçekleştirilmesi için çalış-maların hızlandırılması kararı alındı.

(Baştarafı 1. sayfa)

TİKP KOMİSYON DERHALLİ TOPLANMALI VE ASGARİ ÜCRET NET 15 BİN LİRA OLMALIDIR

Öte yandan TİKP Merkez İşçi Bürosu asgari ücret konusunda bir açıklama yaptı. Açıklamada şöyle deniyor:

"1980 yılı içinde geçim koşulları korkunç boyutlara ulaştığı halde asgari ücret yükseltilememiştir, milyonlarca işçi asgari ücret üzerinden aldığı parayla yaşamak zorunda bırakılmıştır. Bu açıklama bir haklılık ve hiç bir ücretle açıklanamaz. Asgari Ücret Komisyonu'nun kısa zamanda toplanmalı, asgari ücreti, net 15 bin liradan altına düşürmek zorunda bırakılmamalıdır. Asgari ücretin indirilmesi yasası bir an önce çıkarılmalıdır."

"Aslında 24 Ocak kararlarının hemen ertesiinde asgari ücretin de artırılması gerekirdi. Ne var ki hükümetin ve işverenlerin ekonomiyi...

CAYIP-Nüfus cüzdanını kay-jetim geçersizdir.

İrfan KARABACAK

Telefon İntifa Hakkı Satış İlanı

Kadıköy 3. İcra Memurluğundan

1980/4877

Bir borçtan dolayı hacizli olup açık artırıma sunulmuş satılmasına karar verilen 80.000. lira kıymetindeki 38 74 82 numaralı telefonun İntifa hakkı Kadıköy 3. İcra Dairesinde satılacaktır. Birinci satışın 22.9.1980 günü saat 13.00 ila 13.15 arasında yapılabilecek şekilde talep çıkamaz veya teklif edilen bedel muhannen kıymetinin %75'ini bulmazsa 23.9.1980 günü aynı yer ve saatte yapılacak ikinci artırıma ile ancak fliat verene satılacaktır. Detaylı bilgi ve ihale planına alıyaya ait olacağı ilanı olunur. 2.9.1980

(Basın: 6143-1162)

"Beş milyonuncu..."

(Baştarafı 1. sayfa)

konu komşuları ile birlikte grev yapıyorlar 35 gündür...

Petkim-İş Sendikasına bağlı işyerinin Baştemsilcisi Osman Biricik anlatıyor: "Türkiye'de 5 milyon işsiz var deniyor. 5 milyon birincisi de biz olmak istemiyoruz. Grev bittikten sonra da iş güvencemizin sağlanmasını istiyoruz. Bu en önemli taleplerimizden birisi. Ancak işverenler bu yıl iyice garip bir tutum içindeler. Karşımıza Turgut Özal'ın taleplerini getirip dayıyorlar. Ücretler artırılmıyacak, kıdem tazminatları işverenler artırmayacak, işyerinde işveren istediğini yapacak vs."

"İşyerinde Disiplin Kurulu kurulması istemize bile işverenler 'siyasi' diyor. Bunun neresi siyasi? Siyasi talep yapacak olsak sözleşmeye oturup 141-142 kalkan derdik. Bakalım o zaman ne yaparız?"

İş güvencesi olmazsa, ücret zammı almamız da büyük yarar getiriyor. Patron usta bir işçiyi 30 bin TL vermek yerine asgari ücretten iki kişi alıyor. Bunu ölemek istiyoruz.

"Ücretlerin yetersizliği açıktır. 22 yıllık işçi olup 5.200 TL alan arkadaşlarımız var. Bu dönemde bununla geçimlebilir mi? Sözleşmede saat ücretlerine ilk yıl için 70 TL civarında ikinci yıl için 70 TL'nin üzerinde zam talep ediyoruz. 6 maaş ikramiyeye ve diğer sosyal hakların da yükseltmesini istiyoruz. Kıdem tazminatı önerimizi de taslağımızda 60 gün üzerinden belirttik."

İşçiler işyerindeki sağlık şartlarının düzeltilmesini ve bir Sağlık Kurulunun oluşturulmasını da istiyorlar. İşyerinde özellikle Steril ve Hormon bölümlerinde ki havalandırma ve koruyucu tedbirlerin yetersizliğini rağmen işveren Sağlık Kuruluna da karşı çıkıyor.

Santa Farma'nın 112 işçisi haklarını alana kadar diretmeye kararlı. Çevre halkı da işçilerle beraber bir dayanışma içinde. Komşulardan Fatma Abla her gün grevçilere yemek getiriyor. Gıvarda terzilik yapan ve elbise malzemesi satan başka bir Fatma

Adana'daki...

(Baştarafı 3. sayfa)

İTİRAFA... BÜLENT ORAN (Senaryo Yazar) "Gazetecilik bu demektir!"

ALMANYA'DAN YANKILAR Frankfurt'ta açılan "İtiraf" sergisi ilgiyle izleniyor. "İtiraf" dizisinin yer aldığı sergiye geçen ve yayımları büyük ilgi gösteren yurttaklardan şu izlenimleri ediyor:

ALMAN PEDAGOG DAYAN

"Çalıştığı işyeri, Türklerin yoğun bulunduğu Bornaym mahallesindedir. Bizim gençlik evine çok sayıda Türk genç gelir. Ben Aşağı Saksonya'da bir yetkilinin, "Bozkurtlar zararsızdır, esas anarşi kaynağı solculardır" demesine katılmıyorum. Ali Yurtaslan'ın televizyondan ve radyolardan izlediği itirafın sanırım bu yetkiyi çözmeye yeter."

DÜİSBURG'LU İŞÇİLER

"Ali Yurtaslan'ın "İtiraf"ını Alman basınında (Televizyon, gazete ve radyoda) izledik. Biz yayın (MHP'yi) teccit ettili. Biz bunu sevinçle karşıladık. Çünkü İtiraf, yer zaman ve belge göstererek açıklıyor. Devrimci geçinen bazı solcular buna hiç önemli değil" diyorlar. Biz bunu doğru buluyoruz."

Denizciler...

mik buhranın yükünü emekçilere yikma politikası yüzünden bu iş süruncemede bırakılmıştır. Bu emekçi dümanın tutuma derhal son verilmelidir.

"Memur maaşları da aynı şekilde yükseltilememiştir. Durumlarını düzeltilebilmek amacıyla toplu sözleşme ve grev olanağlarından da yoksun olan memurlar için acil çareler bulmak daha büyük bir zorunluluktur."

BAKANLAR KURULU DENİZCİLERİN İSTİFA EDİLMESİ KARARINDA ERTELEDİ

Son aylarda peşpeşe aldığı kararları grev uygulamaları er-

(Baştarafı 1. sayfa)

nildi. CHP'nin önde gelen yöneticilerinin biri bu konuda netlikten sözledi:

"İtiraf yayını bir parti hakkında soruşturmaya başlanmasın için başlı başına yeterli bir belgedir. Cumhuriyet Başsavcısının bunu ihbar kabul ederek soruşturması yapması gerekir. Ancak bir parti olarak merkez organlarımızda yaptığımız uzun tartışmalar sonucunda bu konuda siyasi partiler kanununda bize verilen yetkiye dayanarak MHP'nin kapatılması için başvurmayı doğru bulmadık. Böyle bir çığır açılmasının olumsuz sonuçları yaratacağını inanıyoruz. Parti kapatılmasını parti görüşümüze bürünmek bizim için iyi olmayacak."

Artık bir cinayet sebebi olduğu düşünülüyor. Birçok insanın gördüğü MHP'yi nasıl "pariti" olarak değerlendirdikleri yolundaki bir soruyu ise isimnin açıklanmasını istemeyen CHP yöneticisi cevapsız bıraktı.

Hatırlanacağı gibi itiraf yayınımların sürerken Ecevit "yayından sonra gerçek kanuni girişimler

Yurtaslan'ın...

(Baştarafı 1. sayfa)

çıklamaları desteklediğini. Aydınllık gazetesi sürekli takip ettiğini belirtti. Konuşma sırasında İtiraf yayının ilk günlerinde bazı MHP'li'lerin babasına geldiklerini, "Ali iyi çocuktu, kendisi yine milliyetçidir. Onu MIT kaçırdı. Zorla açıklama yaptırıldı, sonra da mutlaka öldüreceklerdir" diyerek baskı yaptıklarını anlattı. MHP'li'lerin bu konuşmaları üzerine babası Kasım Yurtaslan'ın Ankara'ya giderek Sadi Somuncuoğlu ile görüştiği öğrenildi. Daha sonra baba Yurtaslan, Cumhuriyet Savcılığına bir dilekçe ile başvurarak oğlunun devlete teslim edilmesini istedi.

"Bilindiği gibi Yurtaslan, açıklama yaptıktan sonra güvenliğinin sağladığı takdirde Türkiye'ye gelecek tanıklık yapabilirim. Bu cinayet oğlunun üzerine yürünerek cezalandırılması şartlarını kendi cezamı çekmeye hazırım" demişti.

(Baştarafı 1. sayfa)

Yöntemlere başvurmak zorunda kalmıştı.

Faizime karşı mücadele eden biz köylüler ve emekçiler Bor içindeki demokrat, yurtsever, aydın, esnaf ve Bor sakinleri hep birlikte Bor'un eski günlerine dönmeye çalıştık. Birlikte olup faşist Hitler artıklarına karşı Aillerle, Tanlaklarla, Adnanlarla zafer ipini göğüsleyeceğiz.

MHP Kapatılın, Hesap Sorul-sun!

Kahrolsun Faşist Halk Düş-manları!

Ne Amerika Ne Rusya, Ba-gımsız Demokratik Türkiye!

Yaşasın Aydınllık ve TİKP!

Akçabören köylüleri ve diğer işçi arkadaşların isim ve imzaları: İbrahim Üdemir, Merjem Üdemir, Mehmet Koçyiğit, Zeynep İncegül, Mehmet İncegül, Mustafa Baştuğ, İsmet Koçyiğit, İshak Baştuğ, Mehmet Altıntaş, Abdullah Altıntaş, Mustafa Demircan, Mehmet Altıntaş, İbrahim Demircan, Bilal Üdemir, Murat Demircan, Halil Güneş, Rasim Güdemir, Döne Güneş, Mustafa Akaslan, Sadiye Üdemir, Ramazan Akaslan, Hasan Sağlam (Yozgatlı), Ali Sağlam (Yozgatlı), Sultan Sağlam (Yozgatlı).

Akademi-Üniversite...

(Baştarafı 3. sayfa)

nuyu tartışıyorlar. Bu arada Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy, önceki gün Ankara Üniversitesi Rektörü Profesör Türkmen Akyol'u ziyaret ederek bir süre görüştü.

Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy'un Ankara Üniversitesi Rektörü Türkmen Akyol'a görüşmesinde akademilerle, üniversite-ler arasındaki uyumsuzluk konularının da ele alındığı bildirildi.

Ankara İktisadi Ticari İlimler Akademisi Başkanı Profesör Onur Kumbaracıbaşı da yaptığı açıklamada: "Akademilerin ve üniversitelerin özerk kurumlar olarak tüm yüksek öğrenimi ilgilendiren sorunlarda işbirliği yapacaklarına ve son kararları götüren durumu da birlikte görüşerek olumlu çözümler bulacaklarına inanıyoruz" demiştir.

Profesör Kumbaracıbaşı, ortaya çıkan sorunlar nedeniyle akademiler ve üniversitelerin

birbirlerine olan saygısının azalmadığını ve bu kurumların topluma işbirliğinin güzel bir örneği kısa sürede vereceğini inandığını da belirtmiştir.

FERSOY AKADEMİ BAŞKANLARI İLE TOPLANTI YAPTI

Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy Akademi Başkanları ile dün Bakanlıkta toplantı yaptı. Toplantıya AİTBA Başkanı Onur Kumbaracıbaşı, İstanbul Akademi Başkanı Orhan Oğuz, Eskişehir Akademi Başkanı Yılmaz Büyükkayçın, Trabzon Akademi Başkanı Mehmet Yazıcı, Bursa Akademi Başkanı Erhan Kotar, Adana Akademi Başkanı Mükrim Altıntaş katıldılar.

Bakan Fersoy, toplantıda bir konuşma yaparak anlayış ve şurlu bir tartışma zemini olduğunu söyledi. Görüşmelerin devam edeceğini kaydeden Fersoy, normal ve düzenli eğitim düzeninin kurulması yolunda eğilimlerin bulunduğunu söyledi.

(Baştarafı 3. sayfa)

yan memurlar da dahil edildi. Emniyet Müdürü Mustafa Erdoğan'ın özel raporu ile başka ilere atanarak rayon memurlardan Şerife Helvacı ile İşi Olatcan'ın istifa edecekleri öğrenildi. Tayini için memurların özellikle faşist terörün yoğun olduğu Yozgat gibi şehirlerde sürgün edilmeleri dikkat çekti.

Daha önce Burdur'a tayini Danıştaya durdurulan Komiser Dilek Dinçeren, Emniyet Müdürü Mustafa Erdoğan tarafından tekrar geçici görevle Yozgat'a tayin edildi. Dilek Dinçeren'in 14 yıllık mesleğinden istifa edecek ve silahlı Valtie teslim edecekleri öğrenildi.

TARSUS'TAKİ İSTİFALAR

Yaklaşık 15 gün önce taktive edilen Tarsus Emniyet Amirliği kadrosuna atanıp polis memurlarının istifaları devam ediyor. İlk hafta istifa eden 5 polisten sonra değişik istifa eden 5 polis memuru daha istifa etti. Tarsus Emniyet Amirliğinde görevli polislerin istifalarının devam edeceği öne sürüldü.

14 YILLIK BEKÇİYİ SÖRÜDLER

Öte yandan Emniyet Amirliği kadrosuna 14 yıldır bekçi olarak görev yapan Şükrü Gönen 15 Ağustos günü Tarsus'a bağlı Yenice kasabasına gece bekçisi

Yurtaslan'ın babasıyla görüşen MHP'li'lerin Yurtaslan'ın zorla kaçırılarak İtiraf yaptırıldığı ve mutlaka öldürüleceği şeklindeki sözler söyledikleri de bildirildi. MHP'li'ler Yurtaslan'ın ailesini bu şekilde telaş ve üzüntüye sevk ederek istedikleri açıklama yapılmamaları isterken Yurtaslan'ın Avrupa'nın çeşitli yayın organlarıyla ve televizyonlarıyla yaptığı konuşmalar canı olarak yayınlamıyordu. Yurtaslan can güvenliğinin sağlandığını kendi ağzından açıklıyordu.

Bütün bu gerçeklere rağmen Hergün gazetesi 2 Eylül günü sayısında başlattığı N. İslamoğlu imzalı "Baba Yurtaslan Konuşuyor" başlıklı iki günlük yazısında gerçekleri saptırmaya girişti. Ancak yine kaldırdığı taşı ayağına düğürdü. "Gazetelerde çıkan Ali Yurtaslan'ın resimlerinin sahte olduğunu" babasına söyletiren ne kadar şarşırdıklarını ortaya koyduklar.

(Baştarafı 3. sayfa)

da tehditkar yorumlar yayınlamaya devam ediyor. "Pravda" gazetesinin dünki sayısında "Polonya'daki olayların sadece ekonomik sonuçları yoktur. Ekonomik olmayan bu sonuçlar Polonya'ya ve bütün sosyalist sisteme büyük zararlar verebilir" dendi. İşçi önderlerini, muhalifleri "sosyalizm aleyhtarı" olmakla suçlayan Rus gazeteleri, eylemin dışından kuşku tuttuğu iddialarını yineledi. İktidar partisinin denetiminde olmayan kuruluşların iktidar partisi ile işiyasal alanda rekabet edemeyeceğini yazan "Pravda" şu iddiayı öne sürdü: "Kuşular Polonya'da sözümlona liberalleşmeyi sağlayacak duruma gelmeyecektir."

Polonyalı...

(Baştarafı 3. sayfa)

Ege hava sahası denetimi konusunun iki ülke arasında yaratılan anlaşmazlığın, Yunanistan'ın NATO askeri kanadına dönmeye engel olduğu belirtilen görüşmeler, Türkiye'nin, sorunun Yunanistan'ın askeri kanadına dönmeye önce ve görüşme yoluyla çözümlenmesini istediğini söyledi.

NATO Başkomutanı Bernard Rogers'ın Yunanistan'ın NATO askeri kanadına dönmeye için yeni planlar hazırladığı gelen haberler arasında.

Türkiye...

(Baştarafı 3. sayfa)

birbirlerine olan saygısının azalmadığını ve bu kurumların topluma işbirliğinin güzel bir örneği kısa sürede vereceğini inandığını da belirtmiştir.

FERSOY AKADEMİ BAŞKANLARI İLE TOPLANTI YAPTI

Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy Akademi Başkanları ile dün Bakanlıkta toplantı yaptı. Toplantıya AİTBA Başkanı Onur Kumbaracıbaşı, İstanbul Akademi Başkanı Orhan Oğuz, Eskişehir Akademi Başkanı Yılmaz Büyükkayçın, Trabzon Akademi Başkanı Mehmet Yazıcı, Bursa Akademi Başkanı Erhan Kotar, Adana Akademi Başkanı Mükrim Altıntaş katıldılar.

Bakan Fersoy, toplantıda bir konuşma yaparak anlayış ve şurlu bir tartışma zemini olduğunu söyledi. Görüşmelerin devam edeceğini kaydeden Fersoy, normal ve düzenli eğitim düzeninin kurulması yolunda eğilimlerin bulunduğunu söyledi.

Mersin...

(Baştarafı 3. sayfa)

olarak sürüldü. 29 Ağustos Cuma günü, akşam saat 21.30 sıralarında Tarsus'tan gelen arastırma otosu ile önce Merkez Karakolu ve daha sonra Mersin Emniyet Müdürlüğü 1. Şubesine götürülen bektinin daha sonra silahlı alındı. Silahlı alınarak açığa alınan bekçi Şükrü Gönen, Yenice'deki görevinden de alınarak, durum ailesinden gizlendi. Kaymakam Nizamettin Güven bektinin eşine, "Benim hiç bir şeyden haberi yoktur, sorunuz. Bu Emniyet Müdürlüğüne bileceği bir iştir" dedi. Daha sonra yetkililere gidene bektinin eşi durum hakkında kesin bir bilgi edinemedi.

DİE yönetimi...

(Baştarafı 3. sayfa)

"AP hükümeti işbaşına geldiğinden bu yana 24 arkadaşımız faşistlerin yönetiminde bulunan Konya, Kayseri ve Erzurum Bölge Müdürlüklerine sürdürülmüştür. Bu sürgünlerin amacı, İstatistik Enstitüsünün 1976-1977 yıllarında olduğu gibi, MHP'nin silah ve komando yuvası haline getirilmesidir."

DİE çalışanlarının basın açıklamasında, Enstitüden daha önce burada çalışan Balgat katliamı sanığı Ethem Kiskis ve İsa Armağan gibi katillerin yetiştir

Yaşam susuzluğu

ERHAN TANERİ

Yaşama başlamak. Kimi kez bir tohumdan dal budak salmak, yumurtadan tük diyerek kabuğa yaşama başlamak. Dokuz ay sonunda anadan ayrık nefes almak. Merhaba demek dünyaya, insanlara, çiçeklere...

Her canlıın temel ereği olan yaşamak böyle başlar. Hep umutlu, muştulu. İnsanın yaşamının ayrı bir yeri vardır evrende. Niye böyledir bilemem. Ama satırları yazan, okuyan, okumayan bizlerin insan olma egoizminden kaynaklanır belki de. Kufür anlamında kullandığımız bencilliğin bir açık örneği de belki de. İnsan olarak tüm evreni yaşamı sürdürülebilmek için kullanmayı seçmiştir insanlığı. Bilim dalları, zanaatlar geliştirmiştir. Doğayı sömürme pahasına uygarlık geliştirmiştir. Sanatçılar doğmuştur; yaşamı daha anlamlı kılabilmek, insana kendini anlatabilmek için.

Konuşmayı bilmeyen insanın mimik ve jest kullanımı, dostu düşmanı tanımak için mağarasına çizdiği çizgileri, ateşe duyduğu hayranlığın simdiye göre kaba duygular ile başladı sanat. Belli ölçülerde uygarlığa ters ama onun nimetlerini kullanarak gelişti. İşlevi kesin değişmez idi. Yaşamı anlamlı kılmak, insana kendini öğretmek...

1980 yılının Türkiye'si. Acımasız dökülen kanlar. Düşman insanlar. Yıkılan evler, sönen ocaklar. Kahramanmaraş, Çorum. Her ikisinde de diz dize, omuz omuza dostça yaşayan insanlar birbirine kırdıran lanet eylem. Kana bulan anı kanım kentim. Faşist olmayanın söyleyemediği 'Nanelim! Faşist olmayanın göremeyeceği 'Çamlık! İşgal altındaki Yozgat' da sesleniş bunlar. Nerede Erzurum'un yiğit işi bari, nerede Bingöl türküsü, nerede benim Elazığ'ın folklori. Faşist elini sürmüş buralara. Yasaklılık halka güzelliği. Tüm bunların yerine kurşun kumuş kırılması elleri Ahmedime, Mehmedime. Yaşam kuraklığına tutsak emiş benim öpülesi eli halkımı.

1980 Türkiye'si. Türkiye'nin hükümeti. Hükümetin fevkalade başbakanı. İki katilin bayram

ziyaretine gider gibi cezaevinden kaçışı ve 1980

Türkiye'sinin başbakanı 'fevkalade ayıp etmişler'.. Faşizm evlerimize kapadı bizleri. TV izler olduk. Başbakanın fevkalade camlı kutusu. Her yıl cebimden aldığın verginin (ki az bulursun) yüzüysü hümetine halka dön biraz. Millîtlüğünü yaptığın bu hükümet gidince elbet bunların hesabını vereceksin. Ama açtığın kötü yolu nasıl kapayacaksın? Ya gelen yeni yönetim bu kez faşizmin evlerine hapsettirdiği bizlere senin zıt fikrinde yayın yaptırırsa?

Yinin güzelin aşığı olduk. Biraz mutluluk aramakla geçiyor ömrümüz. Canımızı kurtarıp da evimize varmak yığıtlık sayılıyor. Yaşam susuzluğu çekiyoruz.

İnsan kadar eski, onun kadar yüce olan sanat ve erdemli eylemleri. Günümüz sizin gününüzdür. Karanlık dünyamızı aydınlatacak, yaşama susuz bizleri sevinecek sizlersiniz. Yazın, oynayın, çizin, karnı, çalın ama ne olur bir şeyler yapın.

Sanatçı toplumun ilerisinde olan insandır. Ama başarılı olması toplum ilerisi düşüncelerini sanatsal eylemlerle halka sunması, onu kendi yanına getirmesi ile olanaklıdır. Özetlersek sanat ve sanatçı, doğası gereği devrimcidir. Yaşadığımız günler ise düşünen her kişiye yaşamı sürdürülebilmek için görev yüklemektedir. Bana kalırsa en büyük yük de sanatçılara düşmektedir. Onurlu eylemleri faşizme, onun koruyucusuna bir tokat gibi çarpacaktır. Elbette bu yüce görevin bir takım sorumlulukları vardır. En azından sanatı hiçe saymadan, onun devrimci niteliğini unutup da devrimci sanat salfatasına kapılmadan üretmek, yaratmak, sanat yapmak gerekmektedir.

1980 Türkiye'sinde yaşam susuzluğu çeken bizler, eğer sanatçımıza inanırsak, onunla bütünleşirsek umutlu, muştulu günlerle ulaşabiliriz. İnsanlık dolu, yaşam dolu bir dünya yaratabiliriz kendimize.

Benim, senin, onun çocuğunun barut kokan bir dünyaya merhaba dememesinin yaşam susuzluğu çekmemesinin kavgasını verenlere sevgi, saygı duygularıyla...

Alevi Aydınlığı

Anadolu şiirinde ayrı bir yeri, bambaşka bir özelliği vardır Sivas, Tokat, Çorum illerinin. Genellikle Konar-Göçer Türk topluluklarının yerleştikleri yörelerdir bu iller. Onlardan sonra Artana, Maraş gibi güney illeri gelir. Yaşamını, genellikle yaylalarda sürdüren, koyun, siğir besleyen, ancak soğuklar huzlanınca dağ eteklerine, illere inen bu Türk topluluklarının başlıca özelliği şiire duydukları aşırı sevgidir. Anadolu'nun öteki bölgelerine oranla bu iller Türkçe şiirini söyleyeşin ocağıdır diyebiliriz. Halk şiirinin en ilginç, en soylu türlerini verenler buralarda yetişmiştir. Şiirle yaşamı yölesine birleştiren, kaynaştıran ozan az bulunur. Genellikle "Alevi" olan bu halk ozanları gerçekçidir, yaşadığını, düşündüğünü, özlediğini, yeyp içtiğini geçirir şiire. Şiir yazmak yaşamak, yaşamak şiir yazmaktır onlar

çin. Yunus Emre'de günümüze değin öz şiirimizin yaratıcısı, yaşatıcısı bu illerde yetişen ozanlardır. Yazın tarihiyle biraz ilgilenen kolayca kavrar bu gerçeği. Erzurum'dan başlayıp Orta Anadolu bölgesinin kuzey çizgisinden Bolu-Kayseri yönüne dönerseniz halk şiirinin en büyük ozanlarıyla karşılaşacaksınız. Pir Sultan, Dertli, Gevheri, Seyrani, Emrah, Rüh-sati, Mesleki, Köroğlu, en sonra Veysel gibi kişiler birer dağ doruğu gibi karşılar sizi. Güney illerine inince Karacaoğlan, Dadaloğlu ile buluşursunuz. Daha nicelerini katabiliriz bu halk ozanlarına.

Şiirimizin kaynağı, dilimizin ocağı sayılan bu illerimizde yetişen ozanlarımızın çoğu Alevidir. hepsi de "aşık" tır, gönül insanıdır, yiğittir. Bunların çoğu saz çalar, şiirlerini çalgı eşliğinde söyler, düzenler. Gene bunların çoğu eğitim, öğretim görmemiştir. Ozanlık- larını yaşadıkları yörenin geleneğine, göreneğine borçludur. Bu ozanlar ilden ilde göçen, dilden dile düşen, içinden geldiği gibi söyleyen kimse- lerdir. Açın halk yazını ilk karşıla- şacağınız bu ozanlardır. Türk dilinin tadını onlarda bulursunuz. İnsan sevgisi, güzel sevgisi, can sıcaklığı, saygı özelemlerinde vardır. Bütün bu gü- zelliklere, değerlere karşılık çoğunluk- la sevilmez bu ozanlar kimi çevrelerde. Adları geçer geçmez suçlamalar, söv- güler, yergiler başlar. Neden başlar di- ye sormayın, karşılığı açıktır, inançları- nı yüngüdüdür besbelli. Onlara "kızıl- baş", "dinsiz", "kafir", "allahsız" gibi

nice yakışsız nitelikler içeren sözler söylenir. Oysa övülen, sevilen Divan ozanları arasında saygılı, dinin gereğini yerine getiren, "allahlı" bir tek bile bu- lamazsınız. Bulacağınız bellidir: Dalka- vukluk, dilenme, içki, oğlan, yergi, sövğu türünden uygarlıkla bağdaşma- yan ne varsa.

Peki neden yerilir bu ozanlar deme- nin de gereği yok sanat bakımından. Ortada tek neden bu ozanların inançları- rıdır, ayrı bir İslam anlayışını benimse- meleridir. Bu yüzdendir ki bu ozanlar ye- rilmiş, vurulmuş, kötülenmişlerdir. Oysa sevilen, göklere çıkarılan Fazlî de şiirdir, Alevidir. Ancak onun şiirleri dilinden dolayı konan anlaşılmas, a- çıklamayı, yorumu gerektirir. Halk ozanlarının durumu başkadır. Anadolu sanatına değer kazandıran, ayrı bir tat, bambaşka bir oya getiren bu halk ozanlarıdır. Onların dışında kelim, çor- rap, heybe, cecim, yaşmak, eldiven, yağlık (mendil), giysi türleri gibi halk yaratmalarının en güzelleri de bu adı geçen illerde yaşayan yurttaşların elin- den çıkmaktadır. Elsanatlarının en özlü yaratıcıları da, genellikle, "Alevi" diye nitelenen konar-göçer yurttaşları- rımızdır.

Şiir bir yaşama ögesidir Anadolu insanı için, onun ardından öteki elsa- natları gelir. Çorabından yaşamağın- a değin bütün giyim-kuşam gereçlerine sanat tadı katan, sanatı yaşama sokan bu yerdigimiz, yıllardır kanlarını dök- tüğümüz insanlardır. Sanatla yaşayış

elele verince yaratıcılık başlar, türülük yeni yzını olanaklar bulur. Oysa öteki ozanlarımızda, yurttaşlarımızda sanat- la yaşamı içiçe değil yanyanadır, sanat yaşamın bir ögesi olmaktan çok süsta- kısı niteliğindedir.

İnanman erlenler dünya ahıdır
Çelip geçen güzellerin çağıdır
İzari değirmenler gevher öğüdür
Muhabbet arkından gelir suyumuz
X

Kıyman hey erlenler bana yazıktır
Çok tekke bekledim bağrım eziktir
El vurulmuş bağlarımız bozuktur
Şimdi yaprağını döktü gülümüz

diyen Pir Sultan Abdal ölümünden dört yüzyıl sonra Sivas'ta inanç ayrılığı yüzünden kardeş kanı döküleceğini, Hızır Paşa'nın izinden yürüyenlerin bundan çıkar sağlayıp koltuklarını pekiştirmeye çalışacaklarını dile getirir gibidir. Bir sanat ocağı olan Ana- dolu'nun adı geçen illeri, tarih boyunc- a yaratıcılığın ödülünü, kanını dök- mekle, canından olmakla görmüştür. Demek toplumu yücelten, ulusa uygar- lık alanında değer kazandıran, kişilik sağlayan sanat yaratıcısını kurtarmaya yetmiyor, inanç katılığı, çıkarıcılık ağır basıyor. Toplama canlılık veren sanatçı, yöneticilerinin bencilliği, boşluğu yüzünden can verdiği toprağı kanyıla da sulama gereğinde kalmıyor. Peki bugün Türk uygarlığı bakımından Pir Sultan Abdal mı daha önemlidir, onu astıran Hızır Paşa mı?

«Papiro»ün ikinci sayısı önümüzdeki günlerde çıkıyor

Cemal Süreya'nın üç ayda bir çıkmak üzere yayımlanmaya yeniden başladığı Papiro dergisinin ikinci sayısı içinde bulunduğumuz ay, yaz sayısı olarak çıkıyor. İkinci Nisan ayında yayımlanan Papiro'nun ikinci sayısında özel kesitte İhan Berk yer alıyor. İhan Berk ile yapılan söyleşi, 45 sayfa sürüyor. Soruların Ece Ayhan, Doğan Yel, Tuncer Uçarol, Güner Somtürk ve Cemal Süreya tarafından sorulduğu söyleşi, İhan Berk'in "Dedikleri, Demedikleri" başlığı taşıyor.

"Aydınlar" adlı başyazının da yer aldığı dergide ayrıca Mehmet Doğan'ın "Behcet

Necatigil'in İnsanları" başlıklı bir incele- mesi bulunmaktadır.

Dergide yer alan bir diğer yazıda ise Burhan Günel, Adalet Ağaoglu'nun romanı "Bir Diğün Gecesi", Aldous Huxley'in "Ses Sese Karşı" romanını karşılaştırıyor. Ragıp Gelencik'in "Dil Günlüğü" ve Behzat Ay'ın "Alkol ve Ben" adlı yazılarının da bulunduğu dergide şair Yılmaz Gruda için fotoğrafı bir ek bölüm bulunuyor.

Papiro'se şiirleriyle katılan şairler ise şunlar: Ece Ayhan, Hilmi Yavuz, Günel Altıntaş, Said Maden, Cemal Süreya, Mu- zaffer Erdost, Tuncer Gönenç.

EVREN ve YARADILIŞ 8
ABDULLAH RIZA ERGÜVEN
Stockolm Üniversitesi Öğretim Görevlisi

Yunus'un "Yıldızlar Bağı"

Bizi ayaklarımızdan dünyaya, gezegenleri Güneş yörün- gesine, yıldızları samanyoluna, samanyollarını birbirine bağla- yan; evrende bütün devimleri yöneten işte bu evrensel çekim- dir! Böylece, Yunus'un "yıldızlar bağı" diye nitelendirmiş ol- duğu gizem, kendisinden ancak 700 yıl sonra, Newton'dan 280 yıl sonra, 20. yüzyılda (1969) çözümlenebilmiştir!

Yunus Emre'nin üzerinde kurup düşündüğü bu gizem, daha sonra büyük fizikçi Albert Einstein'ca (1879-1955) şöyle dile getirilir: "... Gizem duygusu, bize en güzel ve en derin coşkularımızdan kimilerini veriyor. Kimi bu coşkuları duymu- yor. Kimi geleceği sezinlemede hayran olmak ve sarılsamak ye- teneklerini yitirmiştir. Ölü gibidir".

18. yüzyılda, Anadolu'da, kargaşık bir dönemde büyük bir yüreklilikle Yunus Emre:

Odur bana Yunus diyen
Odur benim bağrım delen
Odur beni bensiz koyan
Hem ben oyum, bu ben neyim?

derken bir yandan tanrının varlığı kavramını işliyor, öte yan- dan "Ben O'yam, bu ben neyim?" sorusunu sormaktan çekin- miyordu. Tanrı-insan kavramının bu biçimde ele alınması 13. yüzyıl Anadolu'sunda oldukça sakıncalıydı. Bugün bile böylesi çıkışlar binbir çorap örer insanın başına!

Yunus Emre, "Ben O'yam, neyim ben?" düşüncüsüyle insa- nın yeryüzündeki durumunu ele almakla kalmıyor yalnız, Tanrı kavramına da açıklık getirecek bir soruna eğilmiş oluyordu Friedrich Engels'in (1820-1895) deyimiyile "Dünya'yı dünyayla açıklamak onurunu taşıyan" Spinoza'dan üç yüz selsen yıl öre- ce. Yunus bir şiirinde yüzünü düşlediği tanrıyı su özdeğinde bulmaya çalışır. Tinsel Tanrı tasarımlı böylece birden özdeşleş- tir Yunus Emre'de. Bununla birlikte ozan, özdeksel olarak tanrıyı bulamadığı gerçeğini belirler:

Cemalini gördüm düste
Çok aradım yazda kışta
Bulamadım dağda tahta
Denizleri süzer oldum

Tanrıyla insanı özdeşleyen Yunus:

Ezelden benim fikrim
Enel-Hak idi zikrim

doğaya açılmış; doğanın verimliliğini, insanın bekleyeceği her şeyi doğadan sağlayabileceğini söyler:

Benim yüzüm yerde gerek
Bana rahmet yerden yağar

Spinoza'ya göre doğa, belli bir amaca göre değil; yapısından

gelen bir zorunluluktan ötürü davranır. Tanrı doğa demektir: Deus sive natura. Doğa, varolmak için kendinden başka bir şeyi gerekmez. Bir tek varlıktan oluşur her şey zorunlu olarak. Doğanın yapısında bu zorunluk.

Gerçekle, İslam gizemliliği düşüncesinden yola çıkan Yunus Emre, Tanrıyı doğada ya da başka bir yerde -nerede arayacağı- nı sorar:

Benen bana yakınsın
Cenun'dan sevgilisin
Ya ben seni isteyiş
Kande anayim Mevla?

Bu arayışta özdeşsel bir gerçeği de ortaya koymak ister. Var olanın bir yerde bulunması gerek. Bulunamıyorsa, Yunus'un dediği gibi:

Bulamadım dağda tahta
geriye bu durumda bir tek seçenek kalıyor: Doğayla tanrıyı özdeşlemek! Her yer dolduran ama görülemeyen, "benden içeri" yerleştirilemeyen bir Tanrı:

Nereye bakar isem dopdoluşun
Seni nerde koyam benden içeri

Varlıkta varlık, Tanrıda Tanrı olmak gibi bir şey:
Nereye bakar isem
Onsuz bir yer göremem
Her şey rastgele mi, oluruna mı, yoksa bejrlediği, gibi Yu- nus'un:

Hallaç pamuğu gibi
Bunda atılıp geldim

Ya da:

Ben mi düzdüm beni sen düzdün beni

Terazi ana gerek bakkal ola

Yalnız buraya, bu dünyaya gelmek değil, bu dünyayı içeren Güneş dizgesi, yıldız kümeleri, samanyolları (galaksiler), toz bulutsular vb. tümüyle Evren "Hallaç pamuğu gibi atılarak" varolmadı mı? Bir tek dev-atomun (superatom) patlayıp da- ğılmasıyla (hallaç pamuğu) varoldu. Evren (Lemaître, 1894-1966). Büyük bir patlamayla. Big bang (Yeniyle varoldu ev- ren. İşte o andan beri ödek (hallaç pamuğu) her yana dağıl- maktadır (George Gamow, 1904-1968). Evrensel ölçüde, öze- ğin kendiliğinden oluşunu düzenleyen yaratış alanı (hallaç pa- muğu) vardır (Prof. Fred Hoyle, 1915-).

Çağımızın çoğu sanatçılar, özellikle geri bırakılmış ülkeler- de Tanrı korkusu içinde yaşarlar. Bilinçaltı bir korku belki de! Bu çeşit korkunun kökeninde yıllardan beri süregelen inanç, gelenek ve göreneklerin etkisi var. Böylesi korkularla dolu çoğu insanlar, Tanrıya sığınma vardır çoğunlukla ölüm korkusunda! Öte dünya öyküleriyle yemeye çalışır dinler bu korkuyu Lenin'e göre "Tanrılar korku yaratmıştır. Dinin kö- kenini temelde toplumsaldır". Alman düşünür L. Feuerbach, "Korkuyu, Tanrıya inanişi doğuran temel neden de ölümdür" diyor.

Tanrı karşısında korkusuzluğu, yürekliliği, düşüncüklerini özğürce söyleme gözüpekilliğiyle kendinden sonra gelen kuşak- lara örnek olur Yunus. İnsanlara, insan kardeşlerine duyduğu sonsuz sevgi var bu korkusuzluğun, yürekliliğinin ardında. İşte bu sevgi ve sevecenlikle Tanrıyı sorguya çekmez yalnız, O'nu yargılar da!...

"Yunus kimdir?" diye sorsalar bana: insan kardeşleri uğru- na, Tanrıyı yargılayan ozandır, yanıtımı veririm:
Levh üzere kimdir yazan
Azduran ki, kimdir azan
Bu işleri kimdir düzen
Bu suale cevap nedir?

Bu işleri sen bilirsin
Sen erisin sen alırsın
Ne kim kıldım çün bilirsin
Ya bu sual hesap nedir?

"Papiro"ün yöneticisi Cemal Süreya

İsli Küp

Yannis RITSOS

Bu kızıl lekeler duvardaki
belki kan

-kızıl olan her şey yaşadığımız günlerde kan- yonlu karşısında batan güneş de belki.
Nesneler kızıldır
kor olmadan önce her akşam
ve ölüme biraz daha yakın.
Duyuluyor parmaklıkların önünden trenin çığlıkları
ve çocuk sesleri.

Mahphuşane hücreleri, daralırır
uzatmak istediğimizde ayağımızı
bir avuç yer bulmak istediğimizde kendimize
ekin tarlalarının üzerindeki ışığı düşünelimiyiz
yoksulun masasındaki ekmeği
pencerelerde gülen anaları.

Sıklıkla böylece anlarda bir yoldaşın eli
derin bir sessizlik olur ağaçlarla dolu,
bir sigara ortasından bölünmüş
dolaşır ağızdan ağıza ve benzer bir fenere
bir şeyleri arayan ormanda.
Buluruz, ulaştıracak olan damarları bizi
kalbine baharın. Gülleriz.
Gülleriz içimizden,
gizleriz gülüşümüzü.
Yasaklanmış bir gülüş bu
yasaklanmış sanki gerçeğin ve güneşin.
Gizleriz bu gülüşü
gizler gibi sevgimizin fotoğrafını
cebimizde,
gömer gibi özgürlüğü
iki yaprağın arasına kalbimizdeki.
İşte hepimizin tek bir gökyüzü var
tek bir gülüşü.
Öldürürler belki bizi yarınl.
Fakat güneşi ve sevincimizi
alamazlar bizden.

Biliyoruz, her yerde gölgemiz yaşayacak
alanlarda
yoksul evlerinin taş duvarlarında
büyük yapılmış duvarlarında
yürünürüz
mutfak önleriyle soyarken anamız
serin kapı önlerinde taze fasulyeleri.
Biliyoruz bunu.
Varoluşumuz acımız.
Varoluşumuz dostluğumuz.
Varoluşumuz doğacak dünyamız yarın.

Bak bana yoldaşım
öğrendik sakın ve yalın konuşmasını.
Anlıyoruz şimdi birbirimizi. İstemiyoruz fazla bir şey.
Biliyoruz yarın her şey daha da yalın olabilir.
Bulacağın bunun kelimelerini
tüm yüreklerle aynı ağırlıkta hissedilen
ve tüm dudaklarda
inciri incir, oluğu oluk diye konuşacağız.

Gülecekler o zaman ve diyecekler ki:
"Yüz tane şiir yazarız böylesine saatte."
Bizim de istediğimiz işte bu
ayrımak için söyleyiyoruz. Doguya dünyadan,
Birleştirmek için söylüyoruz.

YANNIS RITSOS

Haykırmamın gereği yok
bana inanmaz ve söylenen için:
"O haykıroyu çünkü haklı".
Hakkın bizden yana olduğunu biliyoruz.
Ne kadar sessiz konuşursam konuşayım seninle
biliyoruz ki, inanyorsun bana.
Öğrendik haphişanelerde, toplanılarda
işgal altında yeraltı çalışmalarımızda
sessiz konuşmasını.
Öğrendik kısa, açık kelimeleri
aldırılmadan korkuya, aldırılmadan üzüntüye,
günlerce, saatlerce, kelimeler, gecenin korkulu
sessizliğine
ve zamanın keşiştiği bir saniye içinde
ansızın karlayın geleceğin işiği.
Hızla söylenen birkaç kelime, yaşamın kısa bir özeti,
sigara paketine yazılı önemli birkaç şey ya da
ayakkabımızda gizlediğimiz küçük bir kağıt parçası
veya astanının arasında ceketimizin,
küçük bir kağıt parçası
bir köprü ölüme uzanan.

Karar verdik biz tüm insanlar
iki ayağımız olacak bir gün,
ve sevinçli bir köprü
ulaştıracak bizi gözden göze
yürektek yüreğe.
Bunun içindir ki diyorsun "yarın"
oturduğun yerde sakın ve emin.
Nerede oturmakta olursan ol şimdi
çuvalları arasında
seni sürgüne götüren bir geminin,
demir parmaklıkları arasında zindanların,
çok yakında olsan ölüme
söyleyemeyecek kadar "yarın".

İşveççeden çeviren: Özkan MERT

İSTANBUL BELEDİYE BAŞKANLIĞINDAN

- 1) Aksaray (Çukurpazar alışveriş merkezinde) İnebey mahallesi, İnkilap sokak 146 nolu dükkan ayıkl 13.000.- İbrahim muhammen bedel üzerinden 2 yıl muddetle ihale olunacaktır. İhk teminatı 9360.- İradır. (Mesken ve Gecekondu İşleri Md.)
  - 2) Aksaray (Çukurpazar alışveriş merkezinde) İnebey mahallesi, İnkilap sokak 145 nolu dükkan ayıkl 12.000.- İbrahim muhammen bedel üzerinden 2 yıl muddetle ihale olunacaktır. İhk teminatı 8640.- İradır. (Mesken ve Gecekondu İşleri Md.)
  - 3) Aksaray (Çukurpazar alışveriş merkezinde) İnebey mahallesi, İnkilap sokak 144 nolu dükkan ayıkl 11.000.- İbrahim muhammen bedel üzerinden 2 yıl muddetle ihale olunacaktır. İhk teminatı 7920.- İradır. (Mesken ve Gecekondu İşleri Md.)
  - 4) Aksaray (Çukurpazar alışveriş merkezinde) İnebey mahallesi, İnkilap sokak 149 nolu dükkan ayıkl 11.000.- İbrahim muhammen bedel üzerinden 2 yıl maddetle ihale olunacaktır. İhk teminatı 7920.- İradır. (Mesken ve Gecekondu İşleri Md.)
  - 5) Aksaray (Çukurpazar alışveriş merkezinde) İnebey mahallesi, İnkilap sokak 167 nolu dükkan ayıkl 11.000.- muhammen bedel üzerinden 2 yıl muddetle ihale olunacaktır. İhk teminatı 7920.- İradır. (Mesken ve Gecekondu İşleri Md.)
  - 6) Aksaray (Çukurpazar alışveriş merkezinde) İnebey mahallesi, İnkilap sokak 170 nolu dükkan ayıkl 11.000.- İbrahim muhammen bedel üzerinden 2 yıl muddetle ihale olunacaktır. İhk teminatı 7920.- İradır. (Mesken ve Gecekondu İşleri Md.)
  - 7) Aksaray (Çukurpazar alışveriş merkezinde) İnebey mahallesi, İnkilap sokak 143 nolu dükkan ayıkl 10.000.- İbrahim muhammen bedel üzerinden 2 yıl muddetle ihale olunacaktır. İhk teminatı 7200.- İradır. (Mesken ve Gecekondu İşleri Md.)
  - 8) Aksaray (Çukurpazar alışveriş merkezinde) İnebey mahallesi, İnkilap sokak 168 nolu dükkan ayıkl 10.000.- İbrahim muhammen bedel üzerinden 2 yıl muddetle ihale olunacaktır. İhk teminatı 7200.- İradır. (Mesken ve Gecekondu İşleri Md.)
  - 9) Aksaray (Çukurpazar alışveriş merkezinde) İnebey mahallesi, İnkilap sokak 169 nolu dükkan ayıkl 10.000.- İbrahim muhammen bedel üzerinden 2 yıl muddetle ihale olunacaktır. İhk teminatı 7200.- İradır. (Mesken ve Gecekondu İşleri Md.)
  - 10) Aksaray (Çukurpazar alışveriş merkezinde) İnebey mahallesi, İnkilap sokak 173 nolu dükkan ayıkl 6000.- İbrahim muhammen bedel üzerinden 2 yıl muddetle ihale olunacaktır. İhk teminatı 4320.- İradır. (Mesken ve Gecekondu İşleri Md.)
  - 11) Aksaray (Çukurpazar alışveriş merkezinde) İnebey mahallesi, İnkilap sokak 171 nolu dükkan ayıkl 6000.- İbrahim muhammen bedel üzerinden 2 yıl muddetle ihale olunacaktır. İhk teminatı 4320.- İradır. (Mesken ve Gecekondu İşleri Md.)
  - 12) Aksaray (Çukurpazar alışveriş merkezinde) İnebey mahallesi, İnkilap sokak 172 nolu dükkan ayıkl 6000.- İbrahim muhammen bedel üzerinden 2 yıl muddetle ihale olunacaktır. İhk teminatı 4320.- İradır. (Mesken ve Gecekondu İşleri Md.)
- Kira, bedel ve sırcileri ile hk teminat miktarları yukarıda yazılı işler 24. EYLÜL 1980 ÇARŞAMBA günü saat 11 de Belediye Sarayında toplanan Belediye Encümeninde açık arttırma usulü ile satılmaları ve ihale olunacaktır. Şartnameleri hızarlarında yazılı Müdürlüklerde bedelsiz olarak görülebilecek veya tehsit olunan icretlerimukabildinde satın alınacaktır.
- İhalelere iştirak etmek isteyenlerin hk teminat mabuz veya banka teminat mektupları ile Özel Şartnamenin 22.nci maddesinde belirtilen üzere Mesken ve Gecekondu İşleri Müdürlüğü ile Emlak ve İstimlak Müdürlüğünden alacakları ihaleye iştirak belgelerinin hamilen muayyena gün ve saatte Bele- diye Encümeninde hazır bulunmaları lazımdır.

(Basın: 20318-1163)

Hazırlayan:
Oktem
Kalaycıoğlu

**ADIM
ADIM
2. DÜNYA
SAVASINA
NASIL GELİNDİ**

3

Münih Konferansında İngiliz Başbakanı Chamberlain, Mussolini ile... Chamberlain uzun süre Hitler'in yumuşayacağını ummuştu. Hitler, Polonya'ya saldırınca "İnanıyorum her şey yıkıldı" diyordu, ancak artık çok geç kalmıştı, savaş başlamıştı.

Hitler, Münih Konferansında Fransız Başbakanı Daladier le... İngiltere ve Fransa Münih'te Hitler'i yumuşatacaklarını umuyorlardı. Ama Hitler'in pervası dünya savaşını çıkarma tehditleri "yumuşama"cuları telaşa boğuyordu.

Münih Konferansı, dünya savaşını yaklaştıran en önemli gelişme oldu

Hitler, Polonya'ya yönedikten sonra "yatıştırıcı" İngiliz Başbakanı Chamberlain şöyle yakınıyordu: "Bugün hepimiz için acı bir gün, benim için de bundan daha acı bir şey olamaz. Uğrunda çalışmış olduğum her şey, bütün kamu hayatım boyunca inandığım her şey yıkılmış bulunuyor"

«Yatıştırıcılık», Hitler'in ipleri eline geçirmesine yol açtı

İNGİLİZ Başbakanı Chamberlain'de en açık ifadesini bulan yatıştırıcı politika, saldırıların müdahalesinin onu azdıracağını düşünerek öden üstüne öden veriyorlardı. Japonya Çin'e İtalya Etiyopya'ya saldırdığında, İtalya ve Almanya İspanya iç savaşına müdahale ettiklerinde, Almanya Avusturya'yı ilhak ettiğinde hep karşı çıkacaklarına uzlaşma yollarını aradılar. Bir kere bu çığırtıcı gürültü de insiyatifi ellerinden kaçtı. Nazi diplomasisi ne yaptığını bilerek adım ilerlerken, İngiltere ve Fransa'nın yöneticileri saldırganın her yeni adımında bir kere daha şaşkınlık ve paniğe yuvarlanarak ne yapacaklarını bilemez hale geliyor, çareyi uzlaşmakta buluyorlardı.

taya bakmanın yeterli olacağını özel bir mektupla yazmış olan Chamberlain(2) hemen kolları sıvadı. Tabii direnmek için değil uzlaşma yolları aramak için! Ama Hitler uzlaşmaya niyetli görünmüyordu. Bir dünya savaşını dahi geç aldığı belirlenir tehditleri, yatıştırıcılar daha da telaşlandırdı. Ve 1938 Eylülünde Mussolini'nin girişimiyle Chamberlain, Daladier (Fransa Başbakanı) Mussolini ve Hitler Münih'de bir araya geldiler. Burada Hitler'in deyişleyle Çekoslovakya "bir tepsisi içinde kendisine sunuldu." (3)

LİTVİNOV'UN ÇAĞRILARI
OYSA bu sırada Sovyetler Birliği barış politikasını inatla sürdürüyordu. Sovyet yöneticileri yıllardır "barışın bölünmezliği" anlayışını yerleştirmeye çalışıyorlardı. Saldırganların her hangi bir yerde barış bozmaları dünya barışının bozulması anlamına gelirdi. Her hangi bir savaş giderek bir dünya savaşına haline gelebilirdi. Bu yüzden saldırganın ilerlemesine

fırsat verilmemeliydi. Batı'da yatıştırıcılar Çekoslovakya'yı Hitler'e kurban etmek üzereyken Sovyet Dışişleri Bakanı Halk Komiseri (o zaman ki Sovyet Dışişleri Bakanlığının adı) Maksim Litvinov şöyle sesleniyordu: "Yarın belki çok geç olacak ama bugün, eğer bütün devletler özellikle büyük devletler barışın ortaklaşa kurtarılmasıyla ilgili sorunlar karşısında sarsılmaz açık seçik bir tavır takınırlarsa henüz vakit vardır." (3)

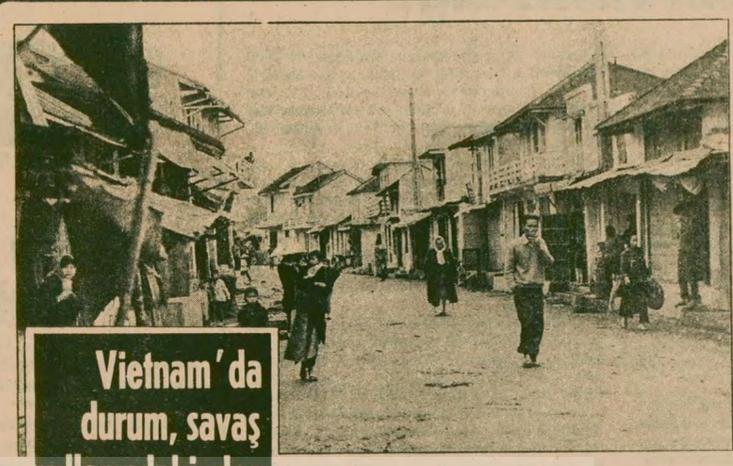
saldırıyla pazarlık yaparak kurtarabileceği hayaline kapılan İngiliz ve Fransız yöneticileri bu çağrılara kulak vermediler. Sonunda kafalarını acı gerçeklere çarptılar. Hitler onların sandığı gibi Çekoslovakya'nın bir kısmını değil hepsini işgal etti. Henem sonra da Polonya'ya yönedi. 1 Eylül 1939'da bütün barış hayallerinin yerle bir olduğuna gören Chamberlain şöyle yakınıyordu: "Bugün hepimiz için acı bir gün benim için de bundan daha acı bir şey olamaz. Uğrunda çalışmış olduğum her şey, bütün kamu hayatım boyunca inandığım her şey yıkılmış bulunuyor." (5)

Hitler savaş öncesinde vaatleriyle milyonlarca Alman'ı etrafında toplamıştı. Ancak savaş sonunda Almanlar kendi elleriyle kurdukları Hitler anıtlarını parçalayarak çöplüklere attılar.

HITLER'İN HEDEFİ DÜNYA EGEMENLİĞİDİ
HITLER, bütün kötülükleri heden olarak Yahudileri gösteriyordu. Komünizmin azgın bir düşmanı olduğunu ilan ediyordu. Komünist ülkelerde Alman azınlıkları tek bir Alman devletinin çatısı altında birleştirilmekten başka bir amaç olmadığını söyleyip duruyordu. Bu propaganda bazılarının gözünü bağladı ve kurdıkları toz pembe baştığı hayalleri besledi. Hitler'in yalnızca Yahudilere ve komünistlere düşman olduğunu bunların dışındakileri bir kötülüğü düşünmeyacağını, Alman azınlıklarının yaşadığı bir kaç bölgeden başka yerde de gözü olmadığını düşünenler çıktı. Hitler'e karşı yatıştırıcı politikaları izleyenler de bu kafadıldılar. Hepsinin görmedikleri can alıcı nokta Nazi Almanyasının içte bir avuç tek kelci zümre dışında ulusun bütünü üzerinde faşist bir diktatörlük olduğu dışta da dünya imparatorluğu peşinde koştuğuydu.

2. W. Churchill, The Gathering Storm
3. V. Sipos-M. Haalmarof, İkinci Dünya Savaşının Nedenleri, Ağaoğlu yayınevi, s.111.
4. J. Degras, age, s.303
5. W. Shirer, Nazi İmparatorluğu.
YARIN: HITLER'İN HEDEFİ EN SONUNDA ABD'YE YÖNELMEKTE

Vietnam'da durum, savaş yıllarındakinden kötü

Vietnam ikinci Polonya mı olacak»

DIŞ HABERLER SERVİSİ
VIETNAM'da sosyal ve ekonomik hayatın gün geçtikçe kötüye gittiği savaşın üzerinden 5 yıl geçmiş olmasına rağmen bu ülkedeki ekonomik durumun savaş yıllarındakinden daha kötü olduğu, hatta daha da kötüye gittiği belirtiliyor.

Onbinlerce insan çareyi Vietnam'dan kaçmada buluyorlardı. Açık ve hiçbir güvenliğ olmadığı gemilerde denizlerde sığınacak yer arıyorlardı. Yöneticilere göre bunlar "zararlı" ve "burjuva unsurlar"dı. Ancak yöneticiler şehirlerde her türlü karaborsa ve vurgunculuk yapan, eski rejim zamanındaki imtiyazlarını sürdürenlerin varlığını da dünyanın gözünden gizleyemiyordu.

KAMBOÇYA'DAKİ YAĞMAYA RAGMEN AÇIK DAHA DA ARTTI
YÖNETİCİLER bu duruma seller, tabii afetler, tayfunlar ve kuraklık gibi etkilerin yol açtığını söyleyip Amerika'yı ekonomik ambargo uygulamakla suçuyorlar. Gerçekte Vietnam bu duruma gelmesinde Sovyetlerin güdümüne girdikten sonra bölge çapında hegemonyaya yönelmesi, Kamboçya'yı istila etmesi ve Çin'e karşı kıskırtıcı tutumlarını sürdürerek bir savaş ortamı yaratması yatıyor. Vietnam, Kamboçya'yı istila ettikten sonra onların bütün zenginliklerini ve pirinçlerini yağmalamalarına rağmen açıkları azalmadı, daha da arttı.

VIETNAM'ın boyuna bakmadan Sovyetlerin desteğiyle giriştiği hegemonyacılık sadece ekonomik hayatı buhran içine sokmakla kalmıyor aynı zamanda kuzey-güney arasında da şiddetli çekişmeler yaratıyor. Kuzeyliler, güneye ortak girişimlerin ülke sorunlarını daha da kötüye götüreceğini ileri sürerken güneyliler de kuzeylilerden şikayet ediyorlar. Savaş öncesi toprak edinme isteği taşıyan çoğunluğu çiftçi çok sayıda aile tarım alanındaki buhranı görünce şehirlerdeki lüks hayata özeniyor ve buralara göç ediyor. Bunun sonu cu birçok yerde tarım alanları çöle dönmüş durumda.

Vietnam'da bir balıkçı mahallesi ve çocukları... Durumlarında eskisine göre bir değişime yok.

Her Altı Kişiden Biri İşsiz
BATILI gözlemciler, Vietnam'ın gelişim kaynağı olan tarım alanında Sovyetlere güvenerek bir modernleşmeye kalkıştıkları ve açığı daha modern usullerle kapatmaya giriştiklerini ancak bunu gerçekleştiremeyince buhranın daha da şiddetlendiğini belirtiyorlar. Buhranın artması üzerine, geçen yılın eylül ayında hükümet, özel tarıma daha müsahahalı davranmayı öngören bazı kararlar aldı. Buna göre köylüler ve çiftçiler üretim fazlalıklarını pazarlarda satabileceklerdi. Böylece üretimin arttırılması hedefleniyordu. Ancak tarım alanındaki kötü gidis sürdüğü için köylülerin buna rahat etmediği, bunların yerine şehirlere gitmeye tercih ettiği görüldü.

Ho Şi-Minh şehri hâlâ 3 milyonluk nüfusa sahip. Suç işleme, dilencilik ve cahillik hâlâ bütün hızıyla sürüyor. İşsizlik hızla artmış durumda. Eski yönetim sırasında imtiyazlı durumda olanların imtiyazlarını hâlâ sürdürdükleri görülüyor. Bir yanda karaborsa ve vurgunculukla büyük kârlar sağlanırken, öte yanda işsiz kitleler açık tehlikesiyle karşı karşıya. Halen Vietnam'da 6 kişiden birinin işsiz olduğu belirtiliyor. İşsizler sorun çare olarak Vietnam'dan kaçmayı deniyorlar. Bu şartlarda işçi ticareti de meşrulaşmış durumda.

KARABORSACILIK KOL GEZİYOR
AYRICA döviz sorunu yüzünden yöneticilerin de her türlü karaborsacı

Hükümetin Sovyetlere dayanarak giriştiği tarımı modernleştirme programı iflas etti. Vietnam'ın pirinç açığı bu yıl 5 milyon tona yükselecek.

Tarım kesimindeki buhran çiftçileri şehirlere göç etmeye zorluyor. Şehirlerde işsizlik hızla artıyor. Her 6 kişiden birisi işsiz. İşçi ticareti meşrulaşmış durumda.

Hükümet her şeyin dövizle satıldığı mağazalar açtı. Dışardaki Vietnamlılar topladıkları malları getirip yüksek fiyatla satıyorlar. Karaborsacılık her yanda kol geziyor.

VIETNAM'ın boyuna bakmadan Sovyetlerin desteğiyle giriştiği hegemonyacılık sadece ekonomik hayatı buhran içine sokmakla kalmıyor aynı zamanda kuzey-güney arasında da şiddetli çekişmeler yaratıyor. Kuzeyliler, güneye ortak girişimlerin ülke sorunlarını daha da kötüye götüreceğini ileri sürerken güneyliler de kuzeylilerden şikayet ediyorlar. Savaş öncesi toprak edinme isteği taşıyan çoğunluğu çiftçi çok sayıda aile tarım alanındaki buhranı görünce şehirlerdeki lüks hayata özeniyor ve buralara göç ediyor. Bunun sonu cu birçok yerde tarım alanları çöle dönmüş durumda.

HER ALTİ KİŞİDEN BİRİ İŞSİZ
BATILI gözlemciler, Vietnam'ın gelişim kaynağı olan tarım alanında Sovyetlere güvenerek bir modernleşmeye kalkıştıkları ve açığı daha modern usullerle kapatmaya giriştiklerini ancak bunu gerçekleştiremeyince buhranın daha da şiddetlendiğini belirtiyorlar. Buhranın artması üzerine, geçen yılın eylül ayında hükümet, özel tarıma daha müsahahalı davranmayı öngören bazı kararlar aldı. Buna göre köylüler ve çiftçiler üretim fazlalıklarını pazarlarda satabileceklerdi. Böylece üretimin arttırılması hedefleniyordu. Ancak tarım alanındaki kötü gidis sürdüğü için köylülerin buna rahat etmediği, bunların yerine şehirlere gitmeye tercih ettiği görüldü.

Ho Şi-Minh şehri hâlâ 3 milyonluk nüfusa sahip. Suç işleme, dilencilik ve cahillik hâlâ bütün hızıyla sürüyor. İşsizlik hızla artmış durumda. Eski yönetim sırasında imtiyazlı durumda olanların imtiyazlarını hâlâ sürdürdükleri görülüyor. Bir yanda karaborsa ve vurgunculukla büyük kârlar sağlanırken, öte yanda işsiz kitleler açık tehlikesiyle karşı karşıya. Halen Vietnam'da 6 kişiden birinin işsiz olduğu belirtiliyor. İşsizler sorun çare olarak Vietnam'dan kaçmayı deniyorlar. Bu şartlarda işçi ticareti de meşrulaşmış durumda.

KARABORSACILIK KOL GEZİYOR
AYRICA döviz sorunu yüzünden yöneticilerin de her türlü karaborsacı

İKİNCİ POLONYA MI?
Kamboçya'nın işgal edilmesi özellikle siyasi kadrörların içinde muhalefet eğilimini güçlendiriyor. Aynı zamanda Kamboçya'nın işgal ve Çin'e karşı sürdürülen kıskırtıcı tutumun dünya kamuoyunda yarattığı tepki de Vietnam hükümetini zor durumda bıraktı. Bu gelişmeler içinde onbinlerce Vietnamın ülkelerini terkederek gemilerde, açık ve hastahıklar karşı karşıya güncere deniz ortasında kalmaları dünya kamuoyunda Vietnam'a karşı tepkileri daha da arttırmıştı. Bu arada bazı ünlü siyasi liderler de açıkça bugünkü yönetime karşı muhalefet hareketini başlatmışlardı.

VIETNAM'daki bu gelişme özellikle Kamboçya'nın işgal edilmesi halkın siyasi kadrörların içinde muhalefet eğilimini güçlendiriyor. Aynı zamanda Kamboçya'nın işgal ve Çin'e karşı sürdürülen kıskırtıcı tutumun dünya kamuoyunda yarattığı tepki de Vietnam hükümetini zor durumda bıraktı. Bu gelişmeler içinde onbinlerce Vietnamın ülkelerini terkederek gemilerde, açık ve hastahıklar karşı karşıya güncere deniz ortasında kalmaları dünya kamuoyunda Vietnam'a karşı tepkileri daha da arttırmıştı. Bu arada bazı ünlü siyasi liderler de açıkça bugünkü yönetime karşı muhalefet hareketini başlatmışlardı.

VIETNAM'daki bu gelişme özellikle Kamboçya'nın işgal edilmesi halkın siyasi kadrörların içinde muhalefet eğilimini güçlendiriyor. Aynı zamanda Kamboçya'nın işgal ve Çin'e karşı sürdürülen kıskırtıcı tutumun dünya kamuoyunda yarattığı tepki de Vietnam hükümetini zor durumda bıraktı. Bu gelişmeler içinde onbinlerce Vietnamın ülkelerini terkederek gemilerde, açık ve hastahıklar karşı karşıya güncere deniz ortasında kalmaları dünya kamuoyunda Vietnam'a karşı tepkileri daha da arttırmıştı. Bu arada bazı ünlü siyasi liderler de açıkça bugünkü yönetime karşı muhalefet hareketini başlatmışlardı.

VIETNAM'daki bu gelişme özellikle Kamboçya'nın işgal edilmesi halkın siyasi kadrörların içinde muhalefet eğilimini güçlendiriyor. Aynı zamanda Kamboçya'nın işgal ve Çin'e karşı sürdürülen kıskırtıcı tutumun dünya kamuoyunda yarattığı tepki de Vietnam hükümetini zor durumda bıraktı. Bu gelişmeler içinde onbinlerce Vietnamın ülkelerini terkederek gemilerde, açık ve hastahıklar karşı karşıya güncere deniz ortasında kalmaları dünya kamuoyunda Vietnam'a karşı tepkileri daha da arttırmıştı. Bu arada bazı ünlü siyasi liderler de açıkça bugünkü yönetime karşı muhalefet hareketini başlatmışlardı.

Televizyonda Bugün

19:00	HABERLER	20:30	HABERLER
19:10	HEİDİ	21:20	SVAS KONGRESİ
19:35	HAFTANIN ŞARKISI	21:40	İLDEN İLE SVAS
19:40	YAŞANAN EDEBİYATÇILAR	22:45	SARA
20:00	HOLMES VE YOYO	23:40	HABER PROGRAM
		03:00	HABERLERİ

HABER YORUM MAGAZİN

Bu ne biçim magazincilik

Bu yazımızda, ne TRT'yi eleştireceğiz ne de TV'de izlediğimiz programları. Bu sefer TRT ile izleyiciler arasındaki ilişkiyi kuran, olaylardan haberdar eden gazete ve dergilerin daha çok basın mesleğinde "magazincilik" adını verdığımız gazetecilikten söz edeceğiz. Gazetelerin günlük TV köşerlerini değil, en geniş kitleler tarafından izlenen iki büyük "TV de 7 Gün" ve "Tele Magazin" adıyla tanıdığımız dergiler üzerinde duracağız.

Sözünü ettiğimiz dergiler her hafta çeşitli sanatçılarımıza veya TRT'de olan olaylarla ilgili haberler yayınlar. Bu haber ve raporların doğruluk derecesi konusuna okuyucuları kafa yoruyorlar mı bilmiyoruz. Biz meslek icabı biraz olayların içinde olduğumuz için arkadaşlarımızın "magazincilik" dediği gazetecilikten, çok küçük bir olayın bile nasıl abartılarak bu dergilerimizde yayındığını izleme zorunda kalıyoruz. Bu durumu arkadaşlarımız hatırlattığımız zaman "Ne yapalım bizden böyle istiyorlar. Biz de böyle yapmak zorunda kalıyoruz" gibi cevaplar alıyoruz ve arkadaş hemen arkasından ilave ediyor. "Zaten magazincilik de bu" gerçekleri ters yüz etmek midir magazincilik?

Burada meslek arkadaşlarımızı küçük düşürmek diye bir niyetimiz yok. İsterse-nisomet bir örnek üzerinde gidelim:

İlden İle' de Sivas ilimiz var

Ankara Televizyonundan Erşan Başbuğ, İr Adem Gürsesin birlikte hazırladıkları ve Cemile Kutgün'ün sunuculuğunda Sivas ilimiz gündünden bugüne tarihi ve folklorik gelişmişliğini tanıttıkları.

21.40

İlden İle...

Radyoda neler var?

TRT - 1
15:20 Birimiz Dardi, 16:05 Türkler, 17:00 Olayların İçinden 22:05 TBMM İsaatı

TRT - 2
9:15 Romanımızda Kurtuluş Savaşı, 10:00 Her Telden, 11:20 Ömer Sanan Türkler, 11:40 İlgokratim, 13:30 İleri Türk Müziği Konservatuarı Korusu.

TRT - 3
9:00 Küçük Konser, 22:09 Geceğin Götürükleri, 23:00 Perşembe Konserinde E.Rümpel'den "Hansel ve Gretel" sulie, M.D.Failla'dan "No 1 Oc Köşesi Sapa Sultu", G.Bizet'den "Do Major Semfoni".

Cemile Kutgün

Arif Meşhur Aşık Veysel'in evinin önünde "Toprak" adlı parçasını okuyacak.